Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Voltaire.; af Voltære.
Titel | Title:	Prinsessen af Babylon
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : Tikiøb, 1787
Fysiske størrelse | Physical extent:	148 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

~~1940~~ nig of min Skoder.

~~1941~~

58.-361.

1941

100.000. 1941

100.000 99 99

1941

nig of
um

99.41

10

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°
1 1 58 0 8 13348 8

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130024226086

Prinsessen af Babylon

af

Voltære.

Kiøbenhavn 1787.
Paa Boghandler Tiskiøbs Forlag.
Trykt hos P. H. Høecke.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Prinsessen af Babylon.

§. 1.

Den gamle Kong Belus i Babylon troede, at han var den allervigtigste Mand paa Jorden; thi alle hans Hoffolk sagde det og hans Historieskrivere beviste det. Hvad som kunde undskylde denne latterlige Grille, var at hans Forgængere rigtig havde bygget Babylon mere end tredive tusinde Aar før ham, og at han havde forskiønnet den. Man

veed, at hans Slot og Dyrehauge, som laae nogle Parasanger fra Babylon, udstrakte sig imellem Eufrat og Tiger, som vandede disse fortryllende Egne. Hans store Huus med tre tusinde Skrits Forgrund kneisede mod Skyerne. Dets flade Tag var omgiven med en Lenning af hvidt Marmor af et halvhundrede Fods Høide, som bar alle Kongernes og alle Monarkiets store Mænds Støtter i Kæmpestørrelse. Dette Tag bestod af to Lag Muursteen, bedækkede med en tyk Blyplade fra den eene Ende til den anden, og var belæsset med Jord tolv Fod høit: og paa denne Jord havde man opelsket Skove af Olie, Pomerans, Sitron, Palme, Nellike, Kokos og Kaneel-Træer, som gave Spadseregange, hvis Skygger trodsede Solens Straaler.

Store marmorindfattede Søer, toge imod Eufrats Vande, som opløftedes ved Pomper i hundrede huule Piller; derfra lededes de siden igiennem Kanaler omkring i Haugen, hvor de giorde Vandfald af sex tusinde Fods Længde, og hundrede tusinde Vandspring, hvis Høide neppe var at øine; endelig vendte de

tilbage

tilbage til deres Moder Eufrat. De Simiramiske Hauger, som mange Sekler efter forbausede Asien, vare kun en svag Efterligning af disse ældgamle Vidundere; thi i Simiramis Tid begynte alting at vanarte baade hos Mandfolk og Fruentimmer.

Men det som var beundringsværdigst i Babylon, det som fordunklede hele Resten, var Kongens eeneste Datter, som hed Formosante. Det var efter hendes Skilderier og hendes Statter, at Praxiteles i yngre Aarhundreder udhug sin Afrodite, og den saa kaldte smukrumpede Venus. Himmel! hvilken Forskiel imellem Original og Kopie! Ogsaa var Belus stoltere af sin Datter end af sit Kongerige. Hun var atten Aar; hun burde nu have en Brudgom, som, var hende værd: men hvor var han at finde? Et gammelt Orakel havde befalet, at Formosante maatte ingen anden tilhøre end den som kunde spænde Nimrods Bue. Denne Nimrod, den vældige Jæger for Herren, havde efterladt en Bue, syv Babyloniske Fod lang, af en Ibenholt, haardere end det Kaukasiske Jern,

som forarbeides i de Derbentske Smedder; og efter Nimrod havde ingen Dødelig mægtet at spænde denne overordentlige Bue.

End videre var sagt, at den Arm, som fik spændt denne Bue, skulde dræbe den gruesligste og farligste Løve, som nogensinde var sluppen løs paa Babylons Fegteplads. Dette var ikke alt; Buens Spænder og Løvens Overvinder maatte fælde alle sine Medbeilere; men for alting maatte han have megen Forstand, være den prægtigste, den dydigste i hele Verden, og have den allersieldenste Ting i sin Eie.

Der fremstillede sig tre Konger, som vovede at stride om Formosante, Egyptens Farao, Indiens Skak, og Skyttiens Stor-Kan. Belus bestemte Dagen til Striden, og Stedet anviste han i det yderste af sin Dyrehauge paa den vide Plads, som indsluttes af Eufrats og Tigers sammenløbende Vande. Ved Valdpladsen opreiste man et Amfiteater af Marmor, som kunde rumme fem hundrede tusinde Tilskuere. Lige over for Amfiteatret var Kongens Trone, hvor han vilde lade

sig

sig see tilligemed Formosante, geleidet af hele Hoffet; og paa høire og venstre imellem Tronen og Amfiteatret, vare andre Troner og andre Sæder for de tre Konger, og for alle andre Fyrster, som kunde faae Lyst at komme og see dette høitidelige Optrin.

Først kom Kongen af Egypten; han reed paa Oxen Apis, og holdt i Haanden Isis Lut. Hans Følge bestod af to tusinde Præster i lange sneehvide linnede Klæder, to tusinde Gildinger, to tusinde Troldkarle, og to tusinde Stridsmænd.

Strax derefter ankom Kongen af Indien paa en Vogn, som tolv Elefanter droge. Han havde et Følge endnu talrigere og prægtigere end den Egyptiske Faraos.

Den sidste som lod sig see var Skytternes Konge. Det eeneste han bragte med sig var nogle udvalgte og med Bue og Pil bevæbnede Krigere. Som Hest brugte han en stolt Tiger, som han havde tæmmet, og som var ligesaa stor som den smukkeste Persiske Hest. Denne Monarks mandige og majestætiske Skabning fordunklede hans Medbeilere;

hans blottede Arme, ligesaa seenefulde som hvide, syntes allerede at spænde Nimrods Bue.

De tre Monarker bøiede sig først dybt for Belus og Formosante. Kongen af Egypten bragte Prinsessen en Foræring af de to smukkeste Nilens Krokodiler, to Havheste, to vilde Aasener, to Egyptiske Rotter, og to Mommier, tilligemed den store Hermes Bøger, som han holdt for det kostbareste paa Jorden.

Indiens Konge forærede hende hundrede Elefanter, som hver havde et forgyldt Træetaarn paa Ryggen, og lagde for hendes Fødder Bogen Veidam, skreven med Aakas egen Haand.

Den skyttiske Konge, som kunde hverken læse eller skrive, forærede hende hundrede Krigsheste med sorte Ræveskinds Skaberakker paa.

Prinsessen slog Øinene ned og neiede for hendes Elskere med en lige saa beskeden som ædel Ydighed.

Belus lod disse Monarker ledsages til Tronerne, som vare bestemte for dem. Hvi har jeg ikke tre Døttre! sagde han, jeg kun-

de

de da i Dag giort sex Personer lykkelige. Derefter lod han trække Lod, hvo først skulde forsøge Nimrods Bue. Samæskernes Navne lagdes i en Guldhielm. Den Egyptiske Konges kom først ud; dernæst saaes den Indiske Konges Navn. Skytternes Konge saae til Buen og til sine Medbeilere, og gav sig tilfreds med at være den tredie.

Imedens man beredte sig til disse glimrende Prøver, gik tyve tusinde Pager og tyve tusinde Piger omkring imellem de siddende Rader af Tilskuere, og uddeelte Forfriskninger uden mindste Forvirring. Alle tilstode, at Guderne ikke havde beskikket Konger, uden for hver Dag at anrette Lystigheder, som dog maatte være afvexlende, at Livet er for kort til at gisre det anderledes, at Professer, Ænker, Krig og Præstekiv, hvormed Menneskets Levetid spildes, ere urimelige og gyselige Ting, at Mennesket kun er født til Glæde, at han ikke skulde elske Fornsielser heftig og bestandig, dersom han ikke var dannet for at nyde dem; at det væsentlige ved den menneskelige Natur er at fornsie sig, og at alt andet er

Narrerie. Denne ypperlige Moral har stedse holdt Stik, kun ikke i Udsvelsen.

Just da man vilde begynde med disse Prøver, paa hvis Udfald Formosantes Skiæbne beroede, indstillede sig ved Skrankerne en ung Ubekiendt, som reed paa en Enhiørning, en Tiener fulgde ham ligeledes paa en Enhiørning, og en stor Fugl hvilede paa hans Haand. Vagten studsede ved at see i saa simpel Udrustning en Figur, som lignede en Guddom. Det var, efter sildigere Talemaader, Adonis Hoved paa Herkules Krop; det var Majestæt i Ydigheds Selskab. Hans sorte Øinebryne og lange lyse Haar, en Blanding af Skiønhed, som Babylon ikke kiendte, indtoge Forsamlingen: heele Amfiteatret reiste sig for ret at betragte ham: alle Hofdamerne fæstede forundrede Øine paa ham. Selv Formosante, som stedse slog Øinene ned, saae op og rødmede: de tre Konger blegnede: alle Tilskuerne saae nu paa Formosante og nu paa den Ubekiendte, og raabte, der er ingen i Verden saa smuk som Prinsessen, uden denne unge Mand.

Svei-

Sveiserne, slagne af Beundring, spurgte ham om han var Konge. Den Fremmede svarede, han havde ikke den Ære, men han var kommen langt fra, nysgierrig efter at vide om der var Konger til, som kunde fortiene Formosante. Man anviste ham een af de fornemste Pladser i Amfiteatret, ham, hans Tiener, hans to Enhiørninger, og hans Fugl. Han hilsede ærbødig Belus, hans Datter, de tre Konger, og heele Forsamlingen. Siden satte han sig med en undseelig Rødme. Hans to Enhiørninger lagde sig ved hans Fødder, hans Fugl satte sig paa hans Skulder, og hans Tiener, som havde en lille Pose med sig, satte sig ved Siden af ham.

Prøven begyndte. Man tog Nimrods Bue ud af dens Guldfoderal. Overceremoniemesteren med halvhundrede Pasier efter sig og tyve Trompetere foran, leverede den til Kongen af Egypten, som lod den velsignes af sine Præster; og da han først havde berørt Oxen Apis Hoved med den, tvivlede han ingenlunde paa at vinde denne første Seier. Han stiger ned midt paa Pladsen, prøver,

udmat-

udmatter sig, vrier og vender sig saaledes, at heele Amfiteatret maae lee, ja Prinsessen selv ikke kan bare sig for at smile.

Hans Hofpræst nærmede sig til ham: Deres Majestæt! sagde han, behage at opgive denne tomme Ære, som ikkun er for Muskler og Seener: De vil lettelig triumfere i det øvrige, De vil overvinde Løven, siden De har Osiris Sabel. Prinsessen af Babylon skal tilhøre den Prins, som har størst Forstand, og De har jo opløst mørke Taler. Hun bør ægte den dydigste, De er det, da De har været opdraget af de Egyptiske Præster. Den prægtigste bør vinde hende, og De har jo givet de to smukkeste Krokodiler og de to smukkeste Rotter, som kan findes i Delta. De besidder Oxen Apis og Hermes Bøger, som er det allerkostbareste i Verden. Ingen kan negte Dem Formosante. Det er sandt, sagde Kongen af Egypten, og satte sig igien paa sin Trone.

Buen blev nu leveret i Kongen af Indiens Hænder. Han fik Vredblærer, som ikke gik bort i fiorten Dage, og trøstede sig i den

Troe,

Troe, at Kongen af Skyttien ikke vilde blive lykkeligere.

Nu kom Raden til Skytteren at handle Buen. Han foreenede Behændighed med Styrke; Buen syntes at faae nogen Elastiskhed imellem hans Hænder, han bøiede den noget, men kunde aldrig ret faae den spændt. Amfiteatret, som yndede denne Prins for hans gode Udseende, sukkede over hans tynde Lykke, og sluttede at Prinsessen blev aldrig givt.

Med eet sprang den unge Ubekiendte ned paa Pladsen, og gik hen til den Skyttiske Konge. Deres Majestæt, sagde han, maae ikke undres over at det ei ganske lykkedes Dem. Disse Ibenhols Buer giøres i mit Land; man behøver kun at bruge et vist Haandelag. Det er langt større Fortieneste hos Dem at bøie, end det kan være hos mig at spænde den. Og strax tog han en Piil, lagde den paa Strængen, spændte Nimrods Bue, og vidt fløi Pilen ud over Skrankerne. En Million Hænder klappede Bifald til dette Underverk. Babylon gienlød af Glædeskrig, og alle Fruentimmerne sagde, hvor det

er

er deiligt at saa smuk en Karl har saa skiønne Kræfter!

Han drog derpaa af sin Lomme et lille Elfenbeens Blad, skrev derpaa med en Guldnaal, hæftede det paa Buen, og leverede Prinsessen begge med en Yndighed, som henrykkede de Omstaaende. Siden satte han sig beskedentlig paa forrige Sted imellem sin Fugl og sin Tiener. Heele Babylon var forundret, de tre Konger vare skamfulde, og den Ubekiendte syntes ikke at blive det vaer.

Endnu mere studsede Formosante, da hun læste paa det Elfenbeens Blad, som var hæftet paa Buen, disse Vers paa sirligt Kaldæisk:

I Krig gav Nimrods Bue Held;
Men Elskovs Lyst og Fryd os giver;
Den spænder De. Ved Dem man bliver
Den lille blindes villig Træl.

Om Æren, Deres Haand at vinde,
Tre stolte Konger kappes tør.
Lykkalig som misundt sig giør
Den, som til Hiertet Vei kan finde.

Dette

Dette lille Vers fortornede ikke Prinsessen. Det blev kritiseret af nogle Herrer af det gamle Hof, som sagde: at tilforn, da alt gik bedre, vilde man have lignet Belus ved Solen, og Formosante ved Maanen, hendes Hals ved et Taarn, og hendes Bryster ved Hvedehobe. De sagde, at den Fremmede havde ingen Indbildningskraft, og at han skeiede ud fra den sande Poesies Regler; men alle Damerne fandt Versene meget artige. Det var dem Vidunder, at en Mand, som saa got spændte en Bue, havde saa meget Hoved. Ak Madam, sagde Prinsessens Hoffroken, hvilken Mængde spildte Egenskaber. Hvad nytter denne unge Mand hans Forstand og Nimrods Bue? til at forskaffe ham Beundring, svarede Formosante. Ah! sagde Hoffrøkenen sagte, eet Vers endnu, saa maaskee han blev elsket.

Belus havde imidlertid raadspurgt sine Præster, og erklærede, at skiøndt ingen af de tre Konger havde kundet spænde Nimrods Bue, maatte hans Datter ligefuldt giftes, og at hun skulde tilhøre den, som kunde fæl-

de

de den store Løve, der just dertil holdtes i Menasseriet. Den Egyptiske Konge, som var opdraget i al sit Lands Viisdom, fandt det meget latterligt, at en Konge, som skulde gives, blev udsat for glubende Dyr. Han tilstod, at Formosantes Besiddelse var af stor Værdie, men paastod, at dersom Løven dræbte ham, kunde han aldrig ægte denne smukke Babylonierinde. Kongen af Indien faldt til Egypterens Mening; begge sluttede, at Kongen af Babylon vilde holde dem for Nar; at man maatte lade et Par Krigshære komme for at straffe ham; at de havde Undersaatter nok, som vilde agte det for en stor Ære at døe i deres Herres Tieneste, uden at det kostede deres salvede Hoveder eet Haar; at de let vilde faae Kongen af Babylon afsat, og siden trække Lod om den smukke Formosante.

Enige herom, sendte begge Konger hver en udtrykkelig Befaling hiem, at samle en Krishær paa tre hundrede tusinde Mand, for at borttage Formosante.

Imidlertid steeg den Skyttiske Konge allene ned paa Valdpladsen med Sabelen i

Haan-

Haanden. Han var ikke overmaade indtaget af Prinsessens Yndigheder; Æren var hidindtil hans eeneste Lidenskab; den havde ført ham til Babylon. Han vilde vise, at om Kongerne af Indien og Egypten vare forsigtige nok for ei at give sig af med Løver, var han dristig nok for ei at afslaae denne Strid, og at han vilde vedligeholde Kongenavnets Ære. Hans sieldne Tapperhed tillod ham ikke engang at betiene sig af sin Tiger. Han gaaer frem eene, let bevæbnet, bedækket af en Staalhielm, som var indlagt med Guld og beskygget af tre sneehvide Hesterumper.

Man slap løs imod ham den græseligste Løve, som nogentid fødtes paa Antilibanons Bierge. Dens forfærdelige Kløer syntes i Stand til at sønderslide paa eengang de tre Konger, og dens vide Strube til at opsluge dem. Amfiteatret gav Gienlyd af dens gruelige Brøl. Begge stolte Fiender fare sammen med flyvende Iil. Den modige Skytter jager sit Sverd i Løvens Gab; men Spidsen træffer een af disse stærke Tænder, som intet kan

brekke; den springer, og Skovenes Uhyre, rasende ved sit Saar, hugger allerede de blodige Kloer i Monarkens Side.

Rørt ved saa kæk en Fyrstes Fare, svinger sig den unge Ubekiendte hurtigere end et Lyn ned paa Pladsen; og hugger Hovedet af Løven med samme Færdighed, som man siden i vore Turneringer har beundret hos unge Kavalerer, naar de behændigen affnappede Morhoveder eller Ringe.

Derpaa drog han en lille Æske op, som han forærede Kongen af Skyttien med disse Ord: Deres Majestæt vil finde i denne lille Æske det rette Diktamnum, som voxer i mit Land. Deres ærefulde Saar vil læges paa et Øieblik. Blot Hendelse har hindret Dem fra at seire over Løven; Deres Tapperhed er derfor ikke mindre at beundre.

Der var mere Rum til Erkiendtlighed end til Misundelse hos den Skyttiske Konge; han takkede sin Befrier, og efter en inderlig Omfavnelse gik tilbage til sit Kvarteer, for at lægge Urten paa sine Saar.

Den

Den Ubekiendte gav sin Tiener Løvens Hoved: denne vaskede det ved det store Vandspring neden for Amfiteatret, lod Blodet rinde af, drog siden et lille Jern af sin Pose, trak dermed de fyrgetyve Løvetænder ud, og satte fyrgetyve ligesaa store Demanter i deres Sted.

Herren satte sig igien paa sit Sted med sin sædvanlige Beskedenhed; han gav sin Fugl Løvehovedet: smukke Fugl, sagde han, leg dette Pant paa min Ærbødighed for Formosantes Fødder. Fuglen fløi hen med det græsselige Seierstegn imellem sine Kløer; den bød Prinsessen det, nedbøiede ydmyg Halsen og lagde sig plat ned for hende. De fyrgetyve Demanter blendede alles Øine. Man kiendte endnu ikke denne Pragt i det stolte Babylon: Smaragden, Topasen, Safiren og Piropen ansaaes endnu som de kostbareste Prydelser. Belus og heele Hoffet vare slagne af Forundring. Fuglen, som bragte denne Gave, forbausede dem endnu mere. Den havde en Ørns Skabning, men dens Øine vare ligesaa venlige og ømme, som Ørnens ere stolte og

truende. Dens Neb var rosenfarvet, og syntes at ville ligne Formosantes deilige Mund. Dens Hals havde samlet alle Regnbuefarverne, men mere levende og skinnende. Guldet glimrede i hundrede Skatteringer paa dens Fiære. Dens Fødder syntes en Blanding af Sølv og Purpur; og hine smukke Fugle, som siden spændtes for Junos Vogn, turde ikke sætte deres Svandse i Ligning med dennes.

Heele Hoffets Opmerksomhed, Nysgierrighed, Bestyrtselse og Henrykkelse var deelt imellem de fyrgetyve Demanter og Fuglen. Den havde sat sig paa Lenningen imellem Belus og hans Datter Formosante; hun kielede for den, klappede den, kyssede den. Den syntes at modtage hendes Karesser med en Fornøielse blandet med Ærbødighed. Naar Prinsessen kyssede den, kyssede den igien, og betragtede hende siden med venlige Øine. Den fik Tvebakker og Pimpernødder af hende, som den tog med sin Sølvpurpurpote og førte til sit Neb med usigelig Yndighed.

Belus,

Belus, som nøie havde undersøgt Demanterne, fandt at een af hans Provinser neppe kunde betale saa riig en Gave. Han befalede, at der skulde tillaves endnu prægtigere Forærninger til den Ubekiendte, end de, som vare bestemte til de tre Monarker. Denne unge Mand, sagde han, er vist nok Kongens Søn i Kina, eller i den Deel af Verden, som kaldes Europa, og som jeg har hørt tale om, eller i Afrika, som man siger ligger tet ved Egypten.

Han sendte strax sin Overstaldmester for at komplimentere den Ubekiendte, og spørge ham om han var Monark eller Monarkens Søn i eet af disse Riger, og hvorfor han, som eiede saa uhyre Rigdomme, var kommen med en Tiener og en Pose?

Medens Overstaldmesteren nærmede sig til Amfiteatret, for at udføre sit Ærinde, ankom en anden Tiener paa en Enhiørning. Denne Tiener vendte sig til den unge Mand, og sagde: Ormar, Jeres Fader er paa Bredden af Graven, jeg er kommen for at lade Jer det vide. Den Ubekiendte lyftede Øinene

mod Himmelen, faldt i Graad, og svarede kun med disse Ord: Lad os afsted.

Overstaldmesteren komplimenterede paa Belus Vegne Løvens Overvinder, de fyrgetyve Demanters Giver og den smukke Fugls Eiermand, og spurgte siden Tieneren i hvad for et Kongerige den unge Helts Fader regierede? Tieneren svarede: hans Fader er en gammel Hyrde, som er meget afholdt i Nabolaget.

Under denne korte Samtale var den Ubekiendte allerede stegen paa sin Enhiørning, og sagde til Overstaldmesteren: hav den Godhed, Herre! at lægge mig for Belus og haus Datters Fødder, jeg fordrister mig at bede hende, at have al Omsorg for den Fugl jeg efterlader hende; den er mageløs, som hun. Da han havde sagt disse Ord, foer han afsted som en Lynild; begge Tienerne fulgte ham, og de tabtes af Syne.

Formosante kunde ikke bare sig for at slippe et stort Skrig. Fuglen vendte sig om mod Amfiteatret, hvor dens Herre havde siddet, og syntes ret bedrøvet da den ei mere

fandt

fandt ham. Siden saae den stivt paa Prinsessen, gneed sagte hendes deilige Haand med Nebbet, som om den derved vilde erkiende hende for Herre.

Belus havde aldrig været saa forbauset, som da han fik at vide, at denne saa overordentlige unge Mand var en Hyrdeson, han kunde ikke troe det. Han lod løbe efter ham; men man berettede ham snart, at man ikke kunde indhente Enhiørningerne, som disse tre Mænd rede paa, og at de med den Galop de gik, vist lagde hundrede Mile tilbage om Dagen.

§. 2.

Denne forunderlige Tildragelse var i alle Munde, og man brød sig Hovedet med unyttige Gisninger. Hvordan kan en Hyrdeson bortskienke fyrgetyve Demanter? Hvorfor mon han rider paa en Enhiørning? Ingen kunde hitte Rede deri; og Prinsessen, som immer kareſserede sin Fulg var falden i dybe Tanker.

Prinsesse Aldea, hendes kiødelige Syd-skendebarn, meget velskabt og næsten ligesaa

deilig som Formosante, sagde til hende: jeg veed ikke, Fætterske, om denne unge Halvgud er en Hyrdeson, men mig synes, at han har opfyldt alle med dit Giftermaal forbundne Vilkaar. Han har spændt Nimrods Bue, han har overvundet Løven, han er vittig; thi han har giort dig et temmelig smukt Impromtu. Efter de fyrgetyve overordentlige Demanter kan du ikke negte, at han jo er den prægtigste af alle. Han eiede i sin Fugl den allerkostbareste Ting paa Jorden. Hans Dyd er uden Mage; thi han kunde jo blevet hos dig, og reiste dog bort uden at betænke sig, saasnart han hørte, at hans Fader var syg. Oraklet er opfyldt i alle Punkter, den undtagen som fordrer, at han skal fælde sine Rivaler; men han har giort det som mere er, og frelst den eeneste Samæskeres Liv, som han kunde frygte for; og kommer det an paa at slaae begge de andre, saa tvivler du ikke, tænker jeg, at det jo bliver ham en let Sag.

Alt hvad du siger er meget sandt, svarede Formosante, men er det mueligt, at den aller-

allerstørste Mand og maaskee tillige den allerelskværdigste kan være en Hyrdeson?

Hofdamen blandede sig i Samtalen, og sagde: at det Ord Hyrde brugtes meget ofte om Kongerne; at de kaldes Hyrder, fordi de klippe deres Hiord meget bar; at det uden Tvivl var et utidig Indfald af Tieneren; at denne unge Helt var ikke kommen saa slet og ret uden for at vise, hvormeget Kongernes Pragt maatte vige for hans blotte Fortieneste, og for at den skulde være det eeneste han vilde have at takke for Prinsessen. Formosantes Svar var tusinde smme Kys, som hun gav sin Fugl.

Der tillavedes imidlertid et stort Giestebud for de tre Konger og for alle Fyrsterne, som vare komne til Høitiden. Det skulde holdes til Ære for Kongens Datter og Broderdatter. Man bragte Kongerne Forærinnger, som svarede til Babylons Pragt. Imedens der anrettedes holdt Belus Raad over den skionne Formosantes Giftermaal, og følgende Tale viser hans store Statskundskab:

Jeg er gammel, jeg veed ikke mere hvad jeg skal gjøre, eller hvem jeg skal give min Datter. Den som fortiente hende er kun en gemeen Hyrde. Indiens Konge og Egyptens ere Kujoner: den Skyttiske stod mig nok an, men han har ingen opfyldt af de paalagte Vilkaar. Jeg vil endnu engang spørge Oraklet. Raadslaae imidlertid indbyrdes, og vi vil da tage en Beslutning efter som Oraklet vil svare; thi en Konge bør ikke rette sig uden efter de udødelige Guders bestemte Villie.

Han gaaer derpaa i sit Kapel; Oraklet svarer efter Sædvane med faa Ord: Din Datter bliver ikke givt førend hun har flakket omkring i Verden. Den forbaustе Belus kommer med dette Svar tilbage i Raadet.

Alle Ministerne havde en dyb Ærbødighed for Orakler; alle tilstode eller lode at tilstaae, at de vare Religionens Grundstøtte; at den sunde Fornuft bør tie naar de tale; at det er ved dem, at Kongerne regiere over Folkene, og Præsterne over Kongerne; at der uden Orakler blev hverken Dyd eller

Rolig-

Rolighed paa Jorden. Endelig, efterat have bevidnet den største Høiagtelse for dem, dømte næsten alle, at vedkommende Orakel var uforskammet, at det slet ikke burde adlydes; at intet var usømmeligere for en Pige, og allerhelst for den store Babyloniske Konges Datter, end at løbe uden at vide hvorhen; at det var den rette Vei til aldrig at blive gift, eller til at giøre et stigalet, haanligt og latterligt Giftermaal; med et Ord, at dette Orakel ikke havde mindste Smule Fornuft.

Den yngste Minister ved Navn Onadase, som havde mere Forstand end de andre, sagde at Orakket uden Tvivl meente nogen andægtig Pilegrimsreise, og at han bød sig til at geleide Prinsessen. Heele Raadet kom tilbage til hans Meening, men hver vilde selv tiene som Staldmester. Kongen besluttede, at Prinsessen kunde fare tre hundrede Parasanger paa den Arabiske Vei, til et Tempel, hvis Helgen havde Ord for at skaffe Pigerne lykkelige Giftermaal, og at det skulde være den ældste i Raadet, som skulde geleide hende. Efter denne Beslutning gik man til Bords.

§. 3.

§. 3.

Midt i Haugen imellem to Vandfald viste sig et aflangrundt Lysthuus af tre hundrede Fods Giennemsnit, hvis himmelblaae Hvelving, besaaet med Guldstierner, forestillede alle Stiernebillederne tilligemed Planeterne, alle paa rette Sted; og denne Hvelving dreiede sig ligesom Himmelen, og ved ligesaa usynlige Maskiner, som de ere, der styre de himmelske Bevægelser. Hundrede tusinde Fakkeler, indsluttede i Krystalsylindere, oplyste Spisesalen baade inden og uden. En Pyramideskenk bar tyvetusinde Fade og Tallerkener af Guld, og ligeoverfor vare andre Trappeforhøininger besatte med Musikantere. To andre slige Amfiteatre vare belæssede, det eene med Frugter af alle Aarstider, det andet med Krystalkaraffer hvoraf al Verdens Vine fremblinkede.

Giesterne toge Plads rundt om et Bord, hvis Desertspeile prangede med Blomster og Frugter, alle af kostbare Stene. Den deilige Formosante blev sat imellem den Indiske og Egyptiske Konge; den deilige Aldea hos

Kongen

Kongen af Skyttien. Der var en tredive Prinser, og enhver havde een af de smukkeste Slotsdamer til Sidemand. Kongen af Babylon sad midt for Bordet lige over for sin Datter, og syntes deelt imellem Fortredelighed fordi han ei havde faaet hende givt, og Fornøielse over endnu at beholde hende. Formosante bad ham om Tilladelse at sætte hendes Fugl hos sig paa Bordet. Kongen fandt det ret got.

Nu hørtes Musikken, og gav hver Prins fuld Frihed at snakke med sin Sidemand Giestebudet syntes ligesaa behageligt som prægtigt. Man havde sat for Formosante en Ragu, som Kongen hendes Fader holdt meget af. Prinsessen sagde, at den skulde sættes for hans Majestæt; strax tager Fuglen Fadet med en beundringsværdig Færdighed og fløi hen til Kongen med det. Aldrig havde man været saa bestyrtset ved noget Giestebud. Belus klappede den ligesaa meget som hans Datter. Fuglen tog derpaa igien sin Flugt for at vende tilbage til hende. Som den fløi, udbredte den en saa deilig Svands, dens ud-

strakte

strakte Vinger skiode saa mange herlige Farver, Fiærenes Guld kastede et saa fortryllende Skin fra sig, at alles Øine saae ikkun paa den. Alle de spillende holdte op med deres Musik og sade ubevægelige. Ingen spiste, ingen talte, man hørte kun en forvirret Lyd af Beundring. Prinsessen af Babylon blev ved at kysse den saalænge Maaltidet varede, uden saa meget som at tænke paa om der var Konger i Verden. Baade den Indiske og Egyptiske følte deres Ærgelse og Vrede fordobles, og enhver af dem lovede hos sig selv at ile med Anmarsen af de tre hundrede tusinde Mænd, for at hevne sig.

Kongen af Skyttien derimod var kommen ind i en underholdende Samtale med den smukke Aldea: hans høie Hierte foragtede, men fortrød ikke Formosantes Ligegyldighed, og havde igien fattet for hende mere deraf end af Vrede. Hun er deilig, sagde han, det tilstaaer jeg, men hun forekommer mig som disse Fruentimmer, der kun sysselsætte sig med deres Deilighed, og tænke at heele Verden maae være dem mægtig forbunden,

bunden, naar de værdige at lade sig see af Folk. Afguder tilbedes ikke i mit Land, og jeg kunde bedre lide en sielig og venlig Grim, end denne smukke Stotte. De, Madam, har ligesaa mange Yndigheder som hun, og De er dog saa artig, i det ringeste at tale med Fremmede. Jeg vil sige Dem med en Skytters Fritalenhed, at jeg agter Dem høiere end Deres Fætterske. Dog tog han Feil af Formosantes Karakter: hun var ikke saa spodsk som hun syntes at være; men hans Kompliment blev meget vel optaget af Prinsesse Aldea. Deres Samtale blev temmelig varm: de vare ret fornøiede, og allerede visse paa hinanden, inden man stod op fra Bordet.

Efter Maaltidet gik man at spadsere i Vildtnisserne. Kongen af Skyttien og Aldea glemte ikke at søge sig et eenligt Lysthuus. Aldea, som var Friheden selv, talede saaledes til denne Prinds:

Jeg hader ikke min Fætterske, endskiondt hun er smukkere end jeg, og bestemt til Babylons Trone. Den Ære at behage Dem er mig Yndighed nok. Med Dem foretrækker

jeg

jeg Skyttien for Babylon uden Dem. Men dette Babylon hører mig til med Rette, om der ellers er Ret i Verden; thi jeg nedstammer i ældste Linie fra Nimrod, og Formosante er ikkun af den yngste. Hendes Bestefader afsatte min og lod ham ombringe.

Saa svag er da Blodforvandtskabets Kraft i det Babyloniske Huus, sagde Skytteren. Hvad hed Deres Bestefader? Han hed Aldea ligesom jeg, min Fader havde samme Navn; han blev forviist til det yderste af Riget tilligemed min Moder, og da Belus efter deres Død ikke frygtede for mig, var han saa naadig at opdrage mig hos sin Datter, men han har besluttet, at jeg aldrig skal gives.

Jeg vil hævne Deres Bestefader, Deres Fader og Dem, sagde Skytternes Konge. Jeg er Dem god, for at De skal blive givt; jeg vil bortføre Dem Overmorgen meget tilig; thi i Morgen Middag skal jeg spise hos Kongen af Babylon, og jeg vil komme tilbage med en Krigshær paa tre hundrede tusinde Mand, for at handthæve Deres Rettigheder. Jeg har intet derimod, sagde den smukke Aldea;

Aldea; og efter at have givet hinanden deres Æresforsikring, skiltes de ad.

Det var allerede længe siden den uforlignelige Formosante havde lagt sig. Hun havde ladet sætte et lille Pommeranstræe i et Sølvkar ved Siden af sin Seng, for at hendes Fugl kunde sidde deri. Hendes Gardiner vare trukne for, men hun havde ikke Sind til at sove. Hendes Hierte og Indbildningskraft vare alt for vaagne. Den indtagende Ubekiendte stod for hendes Øine; hun saae ham skyde en Pil af med Nimrods Bue; hun beskuede ham i det han hug Hovedet af Løven; hun oprimsede hans Vers; tilsidst saae hun ham trænge sig ud af Mængden og fare bort paa sin Enhiørning; ak! raabte hun med hulkende Graad, jeg faaer ham da ikke mere at see, han kommer aldrig mere igien.

Han kommer vist igien, Madam, sagde Fuglen oppe i sit Pomeranstræe, kan man have seet Dem og ikke vilde see Dem igien?

O Himmel! o evige Magter! min Fugl taler det reene Kaldæiske! ved disse Ord drog hun Gardinerne tilside, rakte Armene imod

den og knælede paa Sengen: Er du en Gud, som er nedstegen paa Jorden? Er du maastee den store Orosmade skiult under disse smukke Fiære? Dersom du er en Gud, saa skaf mig denne unge Mand tilbage.

Jeg er kun et vinget Dyr, svarede Fuglen; men jeg fødtes i den Tid da alle Dyrene endnu talte, og da Fugle, Slanger, Aseninder, Heste og Griffer omgikkes fortrolig med Menneskene. Jeg vilde ikke tale i andres Nærværelse, af Frygt at Deres Hofdamer maatte tage mig for en Hex; jeg vil kun aabne mig for Dem.

Formosante forvirret, bestyrtset, drukken af saa mange Underværker, dreven af Lyst til at spørge om hundrede Ting paa engang, spurgte den først hvor gammel den var. Syv og tyve tusinde ni hundrede og et halvt Aar, Madam, jeg følges i Alder med den lille Omløbstid i Astronomien, som Deres Viise kalde Jevndøgnspunkternes Fremrykning, og som medtager omtrent otte og tyve tusinde af Deres Aar. Der ere Omløbstider, som ere uendelig længere, derfor har

vi

vi ogsaa Væsener, som ere meget ældre end jeg. Det er to og tyve tusinde Aar siden jeg lærte det Kaldæiske paa en af mine Reiser. Jeg har altid beholdt megen Smag for dette Sprog; men mine andre Meddyr har forlovet at tale i disse Egne. Og hvorfor det min Englefugl? ak, for det at Menneskene tilsidst har faaet den Vane at spise os, i Steden for at omgaaes os og lære af os. De Barbarer! burde det ikke være dem tydeligt, at da vi har de samme Sandseredskaber, samme Følelser, samme Trang, samme Lyster som de, saa har vi ogsaa det som kaldes en Siel ligesaa vel som de; at vi ere deres Brødre, og at ingen uden de Ugudelige burde koges og ædes? Vi ere i saadan en Grad deres Brødre, at da det store Væsen, det evige og skabende Væsen giorde en Pagt med Menneskene, indsluttede han os udtrykkelig i Traktaten. Han forbød dem at næres af vort Blod, og os at udgyde deres.

Deres gamle Lokmans Fabler, som ere oversatte i saa mange Sprog, skal være et evigvarende Vidnesbyrd om den gode For-

staaelse vi tilforn har staaet i med Menneskene. De begynde alle med disse Ord: den gang Dyrene talede. Det er vel sandt, at De vil finde mange Fruentimmer, som immer snakke for deres Hunde, men de har besluttet ikke at svare, siden at man med Hug og Slag har nødt dem at gaae paa Jagt og tage Deel i det Mord, som begaaes paa vore gamle fælleds Venner, Hiortene, Daaerne, Harerne og Agerhønsene.

De har jo endnu gamle Digte, hvori Hestene tale, og deres Kudske tiltale dem daglig, men de gisre det paa saa plump en Maade, og bruge derhos saa skammelige Talemaader, at Hestene, som tilforn elskte Menneskene saa meget, nu har Afskye for dem.

Det Land hvor Deres yndige Ubekiendte, den fuldkommenste af alle Mennesker boer, er blevet det eeneste, hvor Deres Slægt endnu veed at elske og omgaaes vor; og det er den eeneste Egn paa Jorden, hvor Menneskene ere retfærdige.

Og hvor er da dette Land, som giemmer min yndige Ubekiendte? Hvad er denne

Helts

Helts Navn, hvad hedder hans Rige? thi jeg kan aldrig troe, at han er en Hyrde, ligesaalidt, som jeg troer, at du er en Flagermuus.

Hans Land, Madam, er det som Gangariderne et dydigt og uovervindeligt Folk beboe, og ligger paa Østersiden af Ganges. Min Vens Navn er Amasan. Han er ikke Konge; og jeg veed ikke engang om han vilde nedlade sig til at være det; dertil elsker han sine Landsmænd formeget; han er ligesom de. Men fald aldrig paa at troe, at disse Hyrder ligne Deres, som neppe har Lumper nok at skiule sig i, og ere langt fra ikke saa vel klædte, som de Faar de bevogte, som sukke under Armodens Byrde, og maae betale Skattefogden Halvdeelen af den usle Løn de faae af deres Herrer. De Gangariske Hyrder fødes hinandens jevnlige, og eie hine utællelige Hiorde, som skiule deres immerblomstrende Enge. Man slagter dem aldrig, det er en gruelig Last ved Ganges, at dræbe og æde sin Lige. Deres Uld, som er finere og prægtigere end den skiønneste Silke, er den

største Handelsvare i Østen. I øvrigt frembringer Gangaridernes Land alt det, som kan smigre Menneskets Lyster. Hine store Demanter, som Amasan har havt den Ære at forære Dem, ere af en Grubbe, som tilhører ham. Hin Enhiørning De saae ham bestige er Gangaridernes sædvanlige Ridehest. Det er det kiønneste Dyr, det stolteste, det forfærdeligste og det venligste, som pryder Jorden. Hundrede Gangarider og hundrede Enhiørninger vilde være nok til at adsplide talløse Hære. Det er nu omtrent to Sekler siden, at en Konge i Indien var taabelig nok for at ville undertvinge denne Nasion. Han kom med hundrede tusinde Elefanter og en Million Soldater. Enhiørningerne giennemborede Elefanterne, ligesom jeg ved Deres Taffel har seet heele Rader af Drosseler paa Guldspidde. Stridsmændene faldt for Gangaridernes Sværd, som Riismarkene i Østen omhugges af den høstende Haand. Man tog over sex hundrede tusinde Mand og Kongen selv til Fange. Man badede ham i Ganges helbredende Vande, man lod ham holde Landets

dets Diæt, som bestaaer i at leve af Vexter, som den runde Natur frembringer, for at nære alt det som har Aande. De Mennesker, som fødes af dræbt, og lødskes af sterke Drikke, har allesammen et giærende og forbrændt Blod, som gior dem gale paa hundrede forskiellige Maader. Den fornemste Afsindighed hos dem, er deres rasende Lyst til at udgyde Brødres Blod, og til at ødelægge frugtbare Egne, for at regiere over Gravsteder. Man anvendte heele sex Maaneder paa at kurere Kongen af Indien af hans Sygdom. Da Lægerne endelig fandt hans Puls roligere og hans Sind mere sat, indgave de en Attest derom til Gangaridernes Raad. Dette Raad fulgte Enhiørningernes Mening, og sendte den Indiske Konge, hans taasede Hof, og svage Krigsfolk hiem igien. Denne Lexe giorde dem klogere, og Indianerne ære siden den Tid Gangariderne, ligesom de Uvidende her, som maatte faae Lyst til Oplysning, ære de Kaldæiske Filosofer, hvis Høide de ei kan naae. Men det er sandt, min kiære Fugl, sagde Prinsessen, er

der nogen Religion hos Gangariderne? Om der er nogen? Madam, vi forsamles for at takke Gud, hvergang det er Fuldmaane; Mandfolkene i et stort Tempel af Sedertræe, Fruentimmerne i et andet af Frygt for Adspredelse; alle Fuglene i en Lund, og de firbenede Dyr i en smuk Eng. Vi takke Gud for alt det Gode han har bevist os. Især har vi nogle Papegojer, som prøve fortrefeligen.

Saadan er min kiære Amasans Fødeland, det er der jeg boer; jeg har ligesaa stort Venskab til ham, som han har indgivet Dem Kierlighed. Vil De som jeg, reise vi bort tilsammen, for at giøre ham et Gienbesøg.

Nu det er min Tro et kiønt Handverk du driver, min lille Fugl, sagde Prinsessen smilende, som brændte af Lyst til at reise derhen, og torde ikke sige det. Jeg tiener min Ven, sagde Fuglen, og næst den Lykke at elske Dem, kiender jeg ingen større, end den at komme Deres Elskov til Hielp.

Formosante vidste ikke mere hvor hun var, hun troede at være forflyttet hen i en

anden

anden Verden. Alt hvad hun havde seet paa denne Dag, alt hvad hun saae, alt hvad hun hørte, og fornemmelig hvad hun følte i sit Hierte, satte hende i en Henrykkelse, somlangt overgik den de lyksalige Muſulmænner føle, naar udfriede af jordiske Baand de see sig i den niende Himmel i deres Huriers Arme, omringede og giennemtrængte af himmelsk Ære og Salighed.

§. 4.

Hun hendrev heele Natten med at tale om Amasan. Hun kaldte ham nu stedse hendes Hyrde; og det er fra denne Tid af, at de Navne Hyrde og Elsker bruges som eensgieldende hos nogle Nasioner.

Snart spurgte hun Fuglen, om Amasan havde havt andre Kiæreſter. Den svarede nei, og hendes Glæde steeg til det høieſte. Snart vilde hun vide hvad han bestilte; og med største Fornøielse erfarede hun, at han anvendte Tiden til at giøre got, dyrke Konsterne, udgrandske Naturens Hemmeligheder og fuldkomme sit Væsen. Snart vilde hun

vide om hendes Fugls Siel var af samme Natur som hendes Elskeres, hvorfor den havde levet henimod otte og tyve tusinde Aar, da hendes Elsker kun havde opnaaet atten til nitten. Hun giorde hundrede slige Spørsmaale, hvorpaa Fuglen svarede med en Beskedenhed, som kun formerede hendes Nysgierrighed. Tilsidst lukte Søvnen deres Øine og overgav Formosante til søde Drømmespil, en guddommelig Gave, som undertiden overgaaer Virkeligheden selv, ja hvis Udtydning kan sætte Kaldæerne selv med al deres Filosofie i Forlegenhed.

Formosante vaagnede først høit op paa Dagen. Alt var endnu i Morgenforfatning hos hende, da Kongen hendes Fader traadde ind i hendes Kabinet. Fuglen modtog hans Majestæt med en ærbødig Høflighed, den gik imod ham, slog med Vingerne, udstrakte Halsen, og satte sig saa igien paa sit Pomerantstræ. Kongen satte sig paa Sengen hos sin Datter, hvis Skønhed Drømmene havde forhøiet. Hans store Skæg nærmede sig til dette favre Ansigt, og da han havde givet

hende

hende et Par Kys, talede han saaledes til hende:

Min kiære Datter i Gaar fik du ikke fundet nogen saadan Mand, som jeg havde ventet; een maae du dog have, thi det fordrer Rigets Vel. Jeg har adspurgt Oraklet, som du veed aldrig lyver, og som styrer min heele Vandel. Det har befalet mig at lade dig slakke om i Verden. Du skal derfor reise. — Ah til Gangariderne, ikke? sagde Prinsessen i Tanker, men mærkede strax, at hun havde fortalet sig. Kongen, som ikke forstod et Ord Geografie, spurgte hvad hun meente med Gangariderne? Hun fandt let en Udflugt. Kongen sagde hende da, at hun skulde giøre en Pilegrimsreise; at han havde udnævnt hendes Følge, den ældste nemlig i Statsraadet, en Hofpræst, en Hofdame, en Doktor, en Apoteker, hendes Fugl og alle fornødne Betientere.

Formosante, som aldrig havde sat Foden udenfor Kongen hendes Faders Slot, og som lige indtil den Dag med de tre Konger og Amasan kun havde ført et meget smagløst

Liv,

Liv, midt i seremoniefuld Pragt og indbildte Fornøielser, var henrykt over at komme til at giøre en Pelegrimsgang. Hvo veed, sagde hun gandske sagte til sit Hierte, om ikke Guderne indgive min søde Gangarider samme Lyst at reise til samme Kapel, og om jeg ikke bliver saa lykkelig at faae Pilegrimen at see? Hun takkede sin Fader hiertelig, hun havde altid, sagde hun, en hemmelig Hengivenhed til den Helgen, man sendte hende til.

Belus gav sine Giester en herlig Middag; det var lutter Mandfolk; lutter sletparrede Personer; Konger, Prinser, Ministrer, Høipræster; den eene misundte den anden; enhver lagde sine Ord paa Vægtskaal; alle vare forlegne med deres Naboer og dem selv. Maaltidet var trist, endskiøndt der blev drukket dygtig. Prinsesserne bleve i deres Kabinetter, hver beskæftiget med sin Bortgang. De spiiste ved et lille Tafel for dem selv. Formosante gik siden ud at spadsere i Haven med sin kiære Fugl, som for at moroe hende floy fra et Træ til andet, prunkende med sin herlige Svands og Fiære.

Kon-

Kongen af Egygten, som var heed af Viin, for ei at sige drukken, fordrede Bue og Pile af een af sine Pager. Sandt at sige var denne Prins den jammerligste Skytte i heele hans Rige. Naar han skiød til Skiven, var Maalet han sigtede til den sikkerste Plads at staae paa. Men den smukke Fugl fløi ligesaa hastig som Pilen, stillede sig selv for Stødet, og faldt gandske blodig i Formosantes Barm. Egypteren loe en dum Latter, og begav sig til sit Kvarteer. Formosante skreeg himmelhøit, hun smeltede i Taarer, hun slog sig i Ansigtet og for Brystet. Den døende Fugl sagde gandske sagte til hende, brænd mig, og glem ikke at bringe min Aske til det lykkelige Arabien, Østen for den gamle Stad Aden eller Eden, og der lægge den i Solen paa et lille Baal af Nellike og Kaneel. Efter disse Ord udgav den Aanden. Formosante faldt i en sterk Besvimmelse og kom ikke til sig selv igien, uden for at udbryde paa nye i Graad og Hulken. Hendes Fader, som deeltog hendes Sorg, forbandede Kongen af Egypten, og var vis paa at dette Tilfælde for-

forkyndte en eller anden forestaaende Ulykke. Han skyndte sig til Kapellet for at raadspørge Oraklet. Svaret blev: Blanding af alleslags; Død og Liv, Utroskab og Bestandighed, Tab og Gevinst, Elendighed og Lykke. Hverken han eller hans Raad kunde blive klog derpaa; men hvorom alting er, havde han den Fornøielse at have opfyldt sine Andagtspligter.

Imedens han spurgte Oraklet, beviste hans forgrædte Datter Fuglen den sidste Ære, i Følge dens Forskrift, og besluttede at bringe den til det lykkelige Arabien, skulde det end koste hendes Liv. Den blev brændt i uforbrændelig Linned tilligemed Pomeranstræet den havde siddet i; Asken deraf samlede hun i en lille Guldkrukke, gandske besat med Karbunkler og Demanter, som man tog af Løvens Gab. Hvi kunde hun ei, i Steden for at opfylde denne sørgelige Pligt, brænde levende den afskyelige Egyptiske Konge! Det var det eeneste hun ønskede. I sin Harm lod hun dræbe begge hans Krokodiler, begge hans Havheste, begge hans Asener, begge hans

Rotter,

Rotter, og lod begge hans Mommier kaste i Eufrat; ja hun havde ikke sparet hans Oxe Apis, hvis hun havde faaet den fat.

Forbittret over denne Fornærmelse reiste Kongen af Egypten strax afsted, for at lade sine tre hundrede tusinde Mand rykke frem. Kongen af Indien, som saae sin Allierede gaae bort, reiste hiem endnu samme Dag, i det faste Forsæt at foreene sine tre hundrede tusinde Indianere med den Egyptiske Hær. Kongen af Skyttien pakkede sig om Natten med Prinsesse Aldea, fast besiemt at komme og stride for hende i Spidsen af tre hundrede tusinde Skyttere, og sætte hende paa den Babyloniske Trone, hvortil hun var retmæssig Arving, som den der nedstammede af den ældste Linie.

Klokken tre om Morgenen gav ogsaa den deilige Formosante sig paa Veien med sin Pilegrims Karavane, i det smigrende Haab, at hun nok kunde gaae til Arabien, at udføre hendes Fugls sidste Villie, og at de udødelige Guders Retfærdighed nok gav hende

de

de igien hendes elskte Amasan, som hun ikke kunde leve forudén.

Saaledes fandt Kongen af Babylon ingen hiemme, da han vaagnede. Hvorledes dog disse store Høitider ende sig! sagde han, og hvilken beskyndelig Tomhed de efterlade i Sielen, naar Stoien er tilende! men han blev betagen af en ret kongelig Vrede, da han fik at vide, at man havde bortført Prinsesse Aldea. Han gav Ordre at vække alle hans Ministre og sammenkalde Raadet. Inden de kom, glemte han ikke at gaae til sit Orakel, men alt det Svar han fik, var disse Ord, siden saa berømte over heele Verden: Naar man ikke vil givte Pigerne, givte de dem selv.

Paa Øieblikket blev givet Befaling at lade tre hundrede tusinde Mænd marsere imod Kongen af Skythien. See saaledes optændtes nu den grusseligste Krigslue paa alle Kanter, og hvad var Aarsag dertil uden Fornøielser? Den allerprægtigste Høitids Fornøielser som nogen Tid har været holdt paa Jorden. Asien truedes med Ødelæggelse af

fire

fire Krigshære hver paa tre hundrede tusinde Mand. Det sees let, at den Trojanske Krig, som nogle hundrede Aar derefter forbausede Verden, var kun Børneleeg mod denne; men man maae ogsaa lægge Merke til, at det i Trojanernes Stridighed ikkun gialdt om en gammel liderlig Kvinde, som to Gange havde ladet sig bortføre; her derimod vare to Piger og en Fugl i Spillet.

Kongen af Indien foer ad den store og prægtige Vei, som dengang førte snorlige fra Babylon til Kaskmir, for der at møde hans Krigshær. Kongen af Skyttien ilede fort med Aldea ad den smukke Vei, som ledede til Bierget Imaus. Alle disse Veie ere siden under slette Regieringer forsvundne. Kongen af Egypten var reist i Vester, og fulgte Kysten af det lille midellandske Hav, som de uvidende Hebræer siden kaldte det store Hav.

Den deilige Formosante fulgte Veien til Bassora, som er beplantet med Palmer, der kaste en evig Skygge og bære Frugter i alle Aarstider. Templet, hvortil hendes Pilegrimsgang var stilet, laae i Bassora selv. —

Den Helgen som Templet var indviet til, var paa lidt nær af samme Art, som den man siden tilbad i Lamsakus. Ikke nok at han skaffede Pigerne Mænd, han var dem ofte selv i Mands Sted. Ingen Helgen i heele Asien var saa æret og søgt som denne.

Formosante brød sig slet intet om Bassoras Helgen; hun paakaldte ingen uden hendes kiære Gangariske Hyrde, hendes smukke Amasan. Hun giorde Regning paa at gaae Ombord i Bassora og fare til det lykkelige Arabien, for der at giøre hvad den afdøde Fugl havde anordnet.

Ved det tredie Natteleie, var hun neppe gaaet ind i et Vertshuus, hvor hendes Furerer havde tillavet alting for hende, da hun fik at vide, at Kongen af Egypten ogsaa ankom der. Han havde skiftet Vei, og med et talrigt Korps sat efter Prinsessen, hvis Vei han havde udspioneret. Han kommer, sætter Vagt ved alle Døre, og stiger derpaa op i den smukke Formosantes Kammer. Det er net op Dem, min Jomfrue, sagde han, som jeg søgte; De giorde meget lidt

Væsen

Væsen af mig da jeg var i Babylon; det er billigt, at Indbildskhed og Egensindighed straffes; De er saa god, om Dem behager, at spiise til Aften med mig; anden Seng end min faaer De ikke, og jeg vil opføre mig imod Dem, som jeg finder mig fornøiet til.

Formosante saae vel, at hun ikke var den sterkeste; hun vidste, at den rette Fornuft bestaaer i at finde sig i Omstændighederne; hun tog den Beslutning ved et uskyldigt Kunstgreb at undslippe Kongen af Egypten; hun kastede et skielmsk Sideblink til ham, hvilket man endeel Sekler sildigere kaldte at skotte; og svarede ham saaledes, med en Undseelighed, med en Ydighed, med en Mildhed, med en Forvirring, og med en Mængde Indtagenheder, som kunde giort den Viiseste gal og blendet det skarpeste Øie. —

Jeg tilstaaer, min Herre, at De stedse saae mig slaae Øinene ned, da De giorde Kongen min Fader den Ære at besøge ham. Jeg var bange for mit Hierte, jeg var bange for min alt for kunstløse Enfoldighed: jeg skælvede af Frygt, at min Fader og deres

Medbeilere maatte merke det Fortrin jeg gav Dem, det Fortrin De saa vel fortiener. Nu først kan jeg lade mit Hierte tale. Jeg svær ved Oxen Apis, som jeg næst efter Dem agter høiest af alle Ting, at Deres Forslag fortrylle mig. Vi har eengang spiist sammen hos Kongen min Fader; hvorfor kunde vi da ikke spiise sammen her, uden at han var med; det eeneste jeg beder dem om, er at Deres Hofpræst maatte spiise med; han forekom mig i Babylon som en munter Giest; jeg har en herlig Skirasviin, som De skal smage begge to. Nu, Deres andet Forslag er heller ikke saa ueffent, men en velopdragen Pige maae ikke tale om saadant; lad det være Dem nok at vide, at jeg anseer Dem, som den allerstørste Konge, og som den allerelskværdigste Mandsperson.

Denne Tale forhexede Kongen af Egypten; han tillod gierne, at Hofpræsten blev tredie Mand. Jeg har endnu een Gunst at udbede mig, sagde Prinsessen, nemlig, at De tillader min Apoteker at komme til mig; Fruentimmer har altid visse smaae Svagheder,

som

som fordre visse Omsorger, saasom Kvalmer, Hierteklappen, Kolik, Beklemmelser, som maa afhielpes paa visse Maader i visse Omstændigheder; med eet Ord, jeg maae endelig have en Apoteker, og jeg haaber, at De ikke afslaaer mig dette ringe Beviis paa Deres Kierlighed.

Madame, svarede Kongen af Egypten, omendskiondt en Apotekers Hensigt strider lige imod min, endskiondt hans Konst og min har modsat Gienstand, har jeg dog formegen Levemaade til at negte Dem en saa billig Begiering; jeg vil strax befale ham at komme til Dem medens Maden tillaves; jeg indseer, at Reisen kan have udmattet Dem noget; De kan ogsaa behove en Kammerpige, De maae lade komme hvilken De helst vil; jeg vil siden afvarte Deres Befaling og Bekvemmelighed. Han forsvoiede sig bort; Apotekeren kom tilligemed den udnævnte Kammerpige Irla. Prinsessen satte en uindskrænket Tro til hende; hun befalede hende at bringe sex Flasker Skirasviin til Maaltidet, og at lade Skildvagterne, som holdt hendes Betientere i Arest,

drikke ligesaa mange, siden fik hun Apotekeren til at komme i alle disse Flasker visse Pulvere, som han altid var forsynet med, og som kom Folk til at sove fire og tyve Timer. Hun blev punktlig adlydt. Efter en halv Times Forløb kom Kongen igien og bragte Hofpræsten med sig; det gik ret muntert til: Kongen og Præsten tømte de sex Flasker, og tilstode at Vinen ikke var saa god i Egypten; Kammerpigen sørgede for, at Opvarterne ogsaa fik deres Deel. Prinsessen derimod tog sig vel i Agt for at drikke, og gav fore, at hendes Medikus havde paalagt hende en vis Diæt. Alt var snart i Søvn.

Den Egyptiske Konges Hofpræst havde det smukkeste Skæg, som en Mand af hans Slags kunde bære. Dette klippede Formosante meget behændig af; siden lod hun det syes paa en Bændel, og satte det paa hendes Hage. Hun iførte sig Præstens Kiole og alle hans Værdigheds Tegn, klædte hendes Pige ud som Gudinden Isis Tempelvogter: endelig tog hun Urne og Kostbarheder med sig, og gik ud af Vertshuset midt igiennem

Skild-

Skildvagterne, der sov som deres Herre. Kammerpigen havde sørget for, at to Heste stode rede ved Porten. Prinsessen kunde ikke tage nogen Betient med af hendes Følge: de havde blevet anholdt af Hovedvagterne.

Formosante og Irla passerede imellem heele Rækker af Soldater, som toge Prinsessen for Præsten, kaldte hende min høiærværdigste Fader i Gud, og bade om hendes Velsignelse. Begge Flygtninger kom inden fire og tyve Timer til Bassora medens Kongen af Egypten endnu sov. De aflagde her deres Forklædning, som kunde have givet Mistanke. De fragtede paa det snareste et Skib, som bragte dem igiennem Sundet ved Ormus til den smukke Edenske Strandbred i det lykkelige Arabien. Det er dette Eden hvis Haver vare saa berømte, at man siden efter giorde dem til de Saliges Boliger. De vare Model til de Elisiske Marke, til de Hesperiske Haver og dem paa de lykkelige Øer; thi i disse heede Egne kunde Menneskene ingen større Lyksalighed forestille sig, end Skygge og Vandbekkes Raslen. At leve evig i Him-

melen hos det høieste Væsen, eller gaae og spadsere i Haven, i Paradis, var eet og det samme for Folk, som altid tale hvad de ikke forstaae, og som endnu ikke har kunnet faae reene Begreber og rigtige Udtryk.

Saasnart Prinsessen saae sig i dette Land, var det hendes første Omsorg at bevise sin kiære Fugl den sidste Ære, saaledes som den havde forlangt det. Hendes smukke Hænder opreiste et lille Baal af Nellike og Kaneeltræ. Oven paa det spredte hun Fuglens Aske, men hvor stor blev hendes Forundring da hun saae det antændes af sig selv. Alt var snart fortæret. I Stedet for Aske lod sig tilsyne et stort Æg, som hun saae Fuglen komme udaf prægtigere end den nogentid havde været. Et skiønnere Øieblik havde Prinsessen ikke følt i sin heele Levetid; der var ikkun eet, som kunde være hende behageligere; hun længtes efter det, men haabede det ikke.

Jeg seer vel, sagde hun til Fuglen, at du er den Fenix, som man har fortalt mig saameget om. Jeg er færdig at dø af Forundring og Glæde. Jeg troede ikke paa Op-

stan-

standelsen, men min gode Lykke har overbeviist mig derom. Ah Madam, sagde Fenix, Opstandelsen er en Ting, som er gandske ligefrem. Det er ikke besynderligere at fødes to Gange end een. Alting er Opstandelse i denne Verden. Ormene opstaae igien i Sommerfugle, et Træ bringes til at opstaae ved at lægge en Kierne i Jorden. Alle begravede Dyr staae op igien i Græs, i Planter, og tiene til Føde for andre Dyr, af hvis Bestanddeele de snart vil udgiøre nogle. Alle de Partikler, hvoraf Legemerne bestode forvandles til forskiellige Væsener. Det er sandt, jeg er den eeneste, som den mægtige Orosmade har beviist den Naade at lade opstaae igien i sin forrige Natur.

Formosante som siden den Dag da hun første Gang saae Amasan og Fenix, havde været idel Forundring, svarede: jeg fatter vel at det store Væsen har af din Aske kunnet giøre en Fenix, som er dig overmaade lig; men at du kan være just den selvsamme, og have samme Siel, det maae jeg tilstaae jeg ikke begriber alt for vel. Hvad blev der af

din Siel, imedens jeg bar dig i min Lomme efter din Død?

Ih min Gud, Madam, er det ikke ligesaa let for den store Drosmade at fortsætte sin Virkning paa en liden Gnist af mig selv, som at begynde denne Virkning? Han havde tilforn forundt mig Fornemmelse, Hukommelse og Tanke; han forunder mig dem endnu: lad ham have bundet denne Gunst til en hos mig nedlagt Partikel af Elementarild, eller til mine Sandseredskabers Sammensætning, det giør intet til Sagen. Fenixen og Mennesket blive stedse uvidende om hvorledes Tingen gaaer for sig; men den største Naade, som det ypperste Væsen har undt mig, er denne, at lade mig ved Deres Hænder bringes tilbage til et nyt Liv. O gid jeg kunde henleve imellem Amasan og Dem de otte og tyve tusinde Aar jeg har til min næste Opstandelse!

Min Fenix, svarede Prinsessen, betænk, at de første Ord du sagde mig i Babylon, hvilke jeg aldrig glemmer, smiggrede mig med Haab at faae denne kiære tilbedede Hyrde igien at see; vi maae endelig reise sammen til

Gan-

Gangariderne, at jeg kan føre ham tilbage til Babylon. Det er just min Hensigt, sagde Fenix, der er ikke et Øieblik at spilde. Vi maa reise til Amasan ad den gienneste Vei, det er at sige igiennem Luften. Der er i det lykkelige Arabien to Griffer, mine meget gode Venner, som boe ikkun halvandethundrede Mile herfra: jeg vil strax skrive dem til med Duepoften: de komme endnu for Natten. Vi faae magelig Tid at lade Dem giøre en lille bekvem Kanope med nogle Skuffer, hvor Deres Proviant kan lægges i. De og Deres Pige kan ret got sidde deri. De to Griffer ere de stærkeste af deres Slags; hver af dem kan holde een af Kanopeermene i sine Kløer. Men nok engang hvert Øieblik er dyrebart. Den gik strax med Formosante til en Møbelhandler af dens Bekiendtskab, for at bestille Kanopeen. Den var færdig inden fire Timer. Skufferne fyldte man med Dronningekager, Tvebakker som overgik de Babyloniske, syltet Sitron, Ananas, Kokos og Pimper-Nødder, og Viin fra Eden, som overgaaer den fra Skiras ligesaameget, som

den

den fra Skiras er at foretrække den fra Surenne.

Kanopeen var ligesaa let som magelig og sterk. Begge Grifferne ankom til Eden paa bestemte Tid. Formosante og Irla satte sig op, og Grifferne løftede dem i Veiret som en Fiær. Fenix sloi snart ved Siden, snart satte den sig paa Rygstykket. Grifferne feiede ad Ganges til med samme Hastighed som en Piil i Lusten. Man hvilede kun nogle Øieblikke om Natten for at spiise og lade Kudskene drikke en Taar.

Endelig anlangede man i Gangaridernes Land. Prinsessens Hierte bankede af Haab, Kierlighed og Glæde. Fenix lod holde uden for Amasans; den begierte at komme ham i Tale; men det var tre Timer siden, at han var reist bort, uden at man vidste hvorhen.

Der er intet Udtryk end ei i Gangaridernes Sprog, som kan afmale den Fortvivlelse, som Formosante blev overvældet af. Ak, see det er hvad jeg var bange for, sagde Fenix; de tre Timer De hendrev i Vertshuuset paa Veien til Bassora med den Ulyk-

kens

tens Konge af Egypten, har maaskee for evig berøvet Dem Deres Livs Lyksalighed; jeg er meget bange for, at vi har tabt Amasan med alle.

Derpaa spurgte den Huusfolkene, om man kunde opvarte hans Frue Moder. De svarede at hendes Mand var død i Forgaars Aften, og at hun ikke vilde tale med nogen. Fenix, som ikke formaaede lidet der i Huuset, førte alligevel Prinsessen af Babylon ind i en Sal, hvis Vægge af Pomeranstræ vare indlagte med Elfenbeen netviis; Underhyrderne og Underhyrdinderne i lange hvide Klæder med morgenrøde Skærfer opvartede hende med hundrede simple Postelin Kurve, hvori vare ligesaa mange nydelige Retter, uden at man derimellem saae noget forborgent Aadsel: det var Ris, Sago, Makroner, Æggepandekager, Ægost, Flødeoste, alleslags Bagverk, Bælgfrugter og Træfrugter af en Vellugt og Velsmag, som man ingen Begreb har om i andre Klimater; der var en ødsel Mængde af forfriskende Drikke, som toge Prisen fra de beste Vine.

Fire

Fire til Lykke stumme Paafugle stode omkring Prinsessen, som laae og spiste paa en Seng af Roser, og bevistede hende med glimrende Vinger; to hundrede Fugle, hundrede Hyrder og hundrede Hyrdinder gave hende en Konsert med to Kor; Nattergalen, Irisken, Gøgen og Finken sang Diskant med Hyrdinderne; Hyrderne holdt Alt og Bass; det var overalt den skionne og simple Natur. Prinsessen tilstod, at om der end var mere Pragt i Babylon, var dog Naturen tusindfold elskværdigere hos Gangariderne; men under denne saa lindrende og søde Musik lob Taarene hende af Øinene, disse Hyrder og disse Hyrdinder, disse Nattergaler og disse Irisker, sagde hun til hendes Selskaberinde, den unge Irla, elske og elskes, og jeg, jeg seer mig skilt ved den Gangariske Helt, ved min ømme og heftige Længsels Formaal.

Under denne Afvexling af Spisen, Beundren og Græden, sagde Fenix til Amasans Moder: Madam, De maae dog endelig tale med Prinsessen af Babylon; De veed . . . . Jeg veed alting, sagde hun, og hendes Tildragelse

dragelse i Vertshuuset paa Bassoraveien med; en Drossel fortalte mig i Morges den heele Sag, og denne arumme Drossel er Aarsag i at min Søn af Fortvivlelse er gaaet fra sin Forstand, og har forladt sit Hiem. De veed da ikke, svarede Fenix, at Prinsessen har givet mig et nyt Liv? Nei mit Barn, jeg fik at vide af Drosselen, at du var død, og var utrøstelig derover. Dette Forliis, min Mands Død og min Søns hovedkulds Bortgang satte mig i slig Bedrøvelse, at jeg lukkede mig inde for ei at see eller tale med nogen. Men siden Prinsessen af Babylon giør mig den Ære at besøge mig, saa lad hende strax komme ind, jeg har Sager af største Vigtighed at sige hende, og jeg vil, at du tillige bliver overværende. Hun gik strax ind i en anden Sal for at modtage Prinsessen. Hun var ikkun maadelig til Gangs; det var en Dame paa omtrent tre hundrede Aar; men hun kunde endnu regnes for smuk; og man saae vel, at hun maatte have været deilig, da hun var en tredsindstyve Aar yngre. Det ædle og ærbødige i hendes Væsen tilligemed det

venli-

venlige og smertefulde i hendes Mine gjorde et levende Indtryk paa Prinsessen.

Formosante bevidnede først sin Bedrøvelse over hendes Mands Død. Ak, sagde Enken, De bør tage Dem mere af hans Forliis, end De tænker. Det gaaer mig i Sandhed til Hierte, sagde Formosante, han var jo Fader til .... ved disse Ord faldt hun i Graad. Jeg er kommen blot for hans Skyld og igiennem mange Farer. For hans Skyld har jeg forladt min Fader og det prægtigste Hof i Verden. Jeg blev opsnappet af en Egyptisk Konge, som jeg afskyer. Jeg slipper fra denne Voldsmand, og farer igiennem Luften for at see min Kiæreste; jeg kommer og han flyer mig; Graad og Sukke hindrede hende fra at sige mere.

Men Madam, sagde derpaa Moderen, dengang Kongen af Egypten opsnappede Dem, da de spiiste med ham i et Vertshuus paa Bassoraveien, da Deres deilige Hænder skjenkede Skirasviin for ham, husker De da ikke at have seet en Drossel flagre omkring i Værelset? Jo i Sandhed, De kommer mig den i

Erin-

Erindring, jeg havde ikke givet Agt derpaa; men nu jeg tænker mig om, kommer jeg ret vel ihu, at i det Øieblik Kongen af Egypten reiste sig fra Bordet for at give mig et Kys, gav Drosselen et stort Skrig fra sig, fløi ud igiennem Vinduet, og blev borte.

Ak, det er just Grunden til vor Ulykke, svarede Amasans Moder; min Søn havde sendt denne Drossel at erkyndige sig om Deres Helbreds Tilstand og om alt hvad gik for sig i Babylon; han tænkte snart at komme tilbage for at kaste sig for Deres Fødder og opofre Dem sit Liv. De veed ikke hvor høit han tilbeder Dem. Alle Gangarider ere smme og troe, men min Søn er den forlibteste og bestandigste af dem alle. Drosselen traf Dem i en Kro; De drak lystig i Selskab med Kongen af Egypten og en hæslig Præst. Tilsidst saae den at denne Monark, som har dræbt Fenix, og som min Søn bær en uovervindelig Afskye for, fik et venligt Kys af Dem. Ved dette Syn blev Drosselen betagen af en billig Vrede, den fløi bort og forbandede Deres ulykkelige Kiærlighed;

den kom tilbage i Dag og fortalte det altsammen; men retfærdige Himmel! paa hvilken Tid, just da min Søn tilligemed mig begræd sin Faders Død og den dræbte Fenix; just da han fik at vide af mig, at han er Deres kiødelige Sydskendebarn.

O Himmel! mit Sydskendebarn! er det mueligt? ved hvad Hendelse? hvordan? hvad! jeg skulde være saa lykkelig! og paa samme Tid ulykkelig nok til at have fortørnet ham!

Som jeg siger, svarede Moderen, min Søn er Deres Sydskendebarn, og jeg vil strax give Dem Beviis derfor; men i det De bliver min Slægtning berøver De mig min Søn; han kan umuelig overleve den Smerte, som Kysset De gav Kongen af Egypten har forgaarsaget ham.

Ak Tante, sagde den deilige Formosante, jeg svær ved ham og ved den mægtige Orosmade, at dette ulykkelige Kys langt fra at være lastværdigt, var det sterkeste Kiærligheds-Beviis jeg kunde give Deres Søn. Jeg var min Fader ulydig for hans Skyld. Jeg gik for hans Skyld fra Eufrat til Ganges. Da

jeg

jeg var falden i den nedrige Faraos Hænder, kunde jeg ikke slippe uden ved at bedrage ham. Herpaa kræver jeg til Vidne Fenixes Aske og Siel, som dengang laae i min Lomme; den kan lade mig vederfares Ret. Men hvorledes kan Deres Søn, som er fød ved Ganges være Fætter til mig? mig, hvis Familie i saa mange Sekler har regieret ved Eufrat?

De veed, sagde den ærværdige Gangariske Moder, at Deres Farfaders Broder Aldea var Konge i Babylon, og at han blev afsat af sin Broder, som var Fader til Belus? — Ja, Madam. — De veed, at hans Søn Aldea havde i sit Ægteskab avlet Prinsessen Aldea, som er opdraget ved Deres Hof. Det er denne Prins, som Deres Faders Forfølgelse nødte til at flygte under et fremmed Navn til vore lykkelige Egne; det er ham, som ægtede mig, jeg fik ved ham den unge Prins Aldea. Amasan, den smukkeste, den dydigste, men nu den forrykteste af alle. Paa Rygtet om Deres Skionhed gik han til den Babyloniske Høitid: siden den Tid er De hans

Afgud, og jeg faaer maaskee aldrig min kiære Søn at see igien.

Derpaa lod hun fremlægge for Prinsessen alle det Aldeiske Huuses Adkomsts Dokumenter; Formosante gad neppe seet til dem. Ak, Madam, sagde hun, undersøger man Sandheden af hvad man ønsker? mit Hierte troer Dem nok. Men hvor er Aldea — Amasan? hvor er min Slægtning, min Elsker, min Konge? hvor er mit Liv? hvad Vei har han taget? jeg vil gaae at opsøge ham i alle de Kloder, som den Evige har skabt, og hvis herligste Prydelse han er. Jeg vil søge ham i Stiernen Kanop, i Skat, i Aldebaran; jeg vil overbevise ham om min Kiærlighed og Uskyldighed.

Fenix bevidnede Prinsessen uskyldig i den Forseelse, som Drosselen beskyldte hende for, nemlig at have givet Kongen af Egypten et Kiærligheds-Kys; men det kom an paa at betage Amasan hans Ikring og føre ham tilbage. Man sender Fugle ud paa alle Veie, man sætter Enhiørningerne i Gang; endelig faaer man opspoeret, at Amasan har taget

Veien

Veien til Kina. Vel an, lad os tage til Kina, sagde Prinsessen, Veien er ikke lang, jeg haaber nok at bringe Dem Deres Søn tilbage i det seeneste inden fiorten Dage. Ved disse Ord hensmeltede begge i Taarer, med aabne Arme og aabent Hierte omfavnede de hinanden; intet ømmere, intet hierteligere end deres Farvel!

Fenix anordnede strax en Karet med sex Enhiørninger. Moderen skaffede tilveie to hundrede Ryttere, og giorde Prinsessen sin Broderdatter en Foræring paa nogle tusinde af Landets smukkeste Demanter. Af Harm over den Fortred, som den sladrende Drossel havde stiftet, befoel Fenix alle Drosselerne at komme Landet; og fra den Tid af findes der ingen paa Ganges Bredder.

§. 5.

Enhiørningerne bragte Formosante, Irla og Fenix i mindre end otte Dage til Kambalu, Hovedstaden i Kina. Denne Stad var større end Babylon, og dens Pragt var af en gandske forskiellig Art. Disse Nyheder,

disse fremmede Sæder kunde have fornøiet Formosante, hvis der i hendes Tanke havde været Sted til nogen anden Ting end Amasan.

Saasnart Keiseren af Kina fik at vide, at Prinsessen af Babylon var uden for een af Stadens Porte, afsendte han fire tusinde Mandariner i deres Ordens-Dragt; de kastede sig alle ned for hende, og overrakte hende hver en Kompliment, som med Guldbogstaver var skreven paa purpurfarved Silke. Formosante forsikrede dem, at dersom hun havde havt fire tusinde Tunger, vilde hun strax have svaret hver Mandarin især, men saasom hun havde ikkun een, bad hun dem tage det vel op, at hun betiente sig af den til at takke dem alle under eet. De førte hende med største Ærbødighed til Keiseren.

Det var den retfærdigste, den artigste, den viiseste Monark paa Jorden. Han var den første, som med sine keiserlige Hænder pløiede et lidet Stykke Jord, for at giøre Agerdyrkningen agtværdig i Folkets Øine. Han var den første, som udsatte faste Belønninger for Dyden. Overalt andensteds

vare

bare Lovene skændigen indskrænkede til at afstraffe Lasterne. Denne Keiser havde nylig uddrevet af sine Stater en Trop fremmede Bonser, som vare komne fra det yderste Vesten, i det daarlige Haab at tvinge heele Kina til at tænke som de, og som allerede, under Paaskud af at forkynde Sandheder, havde erhvervet sig Rigdom og Ære. Følgende Tale, som han holdt til dem da de bleve fordrevne, er indført i Rigets Krønniker.

„ I kunde let giøre her ligesaamegen „ Ulykke, som I har giort andensteds: I ere „ komne at præke forkættrende Lærdomme for „ den toleranteste Nasion i Verden. Jeg sender Jer bort, for aldrig at nødes til at „ straffe Jer. I skal blive anstændigen geleidede til Grændserne, og man skal anskaffe „ Jer alt det nødvendige, for at vende tilbage til den Verdens Deel hvorfra I ere „ komne. Gaae i Fred, om I kan være i „ Fred, og kom aldrig mere igien. „

Denne Dom og denne Tale hørte Prinsessen af Babylon med Glæde; hun var desto visere paa at modtages vel ved Hoffet, da

hun var langt fra at have intolerante Troes-artikler. Keiseren af Kina spiste med hende under fire Øine, og var saa artig at tilside-sætte alle tvungne Seremonier og deraf flydende Forlegenhed; hun forestillede ham Fenix, som Keiseren holdt meget af, og som satte sig paa hans Lenestoel. Da Maaltidet næsten var tilende, sagde Formosante uden Skiul hvad Aarsagen var til hendes Reise, og bad ham at lade opsøge i Kambalu den smukke Amasan, hvis Historie hun fortalte ham, uden i nogen Maade at dølge den uheldige Kiærlighed hendes Hierte brændte af for den unge Helt. Troe ikke, at De fortæller mig noget fremmed, sagde Keiseren af Kina, han har giort mig den Ære at besøge mit Hof; han har ret indtaget mig, den elskværdige Amasan; det er sandt han er høit bedrøvet; men hans Ydighed bliver kun derved desmere rørende; ingen af mine Ydlinger har mere Vittighed end han; ingen Rettens Mandarin har udstraktere Kundskaber; ingen Krigs Mandarin har et tapprere og heltemæssigere Udseende. Ungdommen giver alle disse Øyner

en

en ny Verd: dersom jeg var saa ulykkelig, saa forladt af Tien og af Kangti at vilde være Erobrer, vilde jeg bede Amasan at sætte sig i Spidsen af mine Tropper, og jeg var da vis paa at seire over heele Verden. Det er stor Skade, at hans Græmmelse undertiden gior ham forrykt.

Ak! min Herre, sagde Formosante med fyrige Øine, og med en Tone som udtrykte Smerte, Henrykkelse og Bebreidelse, hvi har De ikke ladet mig spiise med ham? De dræber mig, send efter ham strax. Han retsterbort i Morges, Madam, og han har ikke sagt, hvad Land han agtede at betræde. Nu Fenix, sagde Formosante og vendte sig mod den, har du nogentid seet saa ulykkelig en Pige? Men min Herre, blev hun ved, hvorledes, af hvad Aarsag har han saa hovedkuldt kunnet forlade et saa artigt Hof, som Deres, hvor mig synes man maatte faae Lyst at tilbringe sin heele Levetid?

Sagen er denne Madam: En Prinsesse af Blodet og dertil overmaade indtagende, forlibte sig heftig i ham, og indbød ham til

et fire Dines Besøg som i Middags: han reiste bort i Dagbrækningen, og efterlod denne Seddel, som har kostet min Slægtning mange Taarer.

„Smukke Prinsesse af det Kinesiske Huus,
„De fortiener et Hierte som aldrig var nogen andens: jeg har svoret for de udødelige Guder aldrig at elske uden Formosante,
„Prinsessen af Babylon, og at lære hende
„hvorledes man paa sine Reiser kan tæmme sine Lyster; hun har ulykkeligviis ladet
„sig overvinde af sine og af en nedrig Egyptisk Konge: jeg er den ulykkeligste af alle
„Mennesker; jeg har mistet min Fader og
„Fenix, og Haab om at elskes af Formosante; jeg har forladt min sørgende Moder
„og mit Fædreneland; thi jeg kunde ikke leve
„et Øieblik der, hvor jeg fik at vide, at
„Formosante elskede en anden; jeg har svoret at reise Verden igiennem og være tro.
„De vilde foragte mig, og Guderne straffe
„mig, om jeg brød min Eed: vælg Dem
„en Elsker, Madam, og vær ligesaa tro
„som jeg.„

Af

Ak lad mig faae dette magelöse Brev, sagde den deilige Formosante, det skal være min Trost; jeg er lykkelig midt i min Ulykke. Amasan elsker mig; Amasan afslaaer for min Skyld Besiddelse af Kinesiske Prinsesser; ingen uden han er i Stand til at vinde saadan en Seier; han giver mig et stort Exempel; Fenix veed, at jeg ikke trængte dertil; det er ret grusomt at skilles ved sin Elsker for det uskyldigste Kys, som ægte Troskab har givet: men sig mig dog, hvor er han gaaet hen? Hvad Vei har han taget? Behag at sige mig det, saa tager jeg bort paa Øieblikket.

Keiseren af Kina svarede hende, at paa de Beretninger man havde givet ham, troede han hendes Kiereste havde fulgt en Vei, som gik til Skyttien. Strax spendtes Enhiorningerne for, og med de kiærligste Komplimenter tog Prinsessen med Fenix, Irla og heele Folge Afskeed fra Keiseren.

Skyttien, hvor hun nu ankom, viste hende paa det tienstynligste den Forskiel, som er og altid vil være paa Mennesker og paa

Regie-

Regierinsformer indtil den Tid, da een eller anden mere end de øvrige oplyst Nasion udbreder Lys efter tusinde Seklers Nat, og da der i disse barbariske Egne tør findes Heltesiele, som har Mod og Standhaftighed nok til at danne Mennesker af Bæster. Ingen Fyer i Skyttien, følgelig ingen skionne Konster; man saae kun grændseløse Græsgange, og heele Nasioner under Telte og paa Vogne. Dette Syn indjog Skræk. Formosante spurgte i hvilket Telt eller paa hvilken Karre Kongen var? Man sagde hende, at han for otte Dage siden var afreist i Spidsen af tre hundrede tusinde Mand til Hest, for at gaae imod Kongen af Babylon, hvis Broderdatter den skionne Prinsesse Aldea han havde bortført. Bortført min Fætterske! raabte Formosante; det er nyt, som jeg ikke havde ventet; hvad! min Fætterske, som maatte anse sig lykkelig ved at opvarte mig er bleven Dronning, og jeg er endnu ikke gift! Hun lod sig paa stæden føre til Dronningens Telt.

Deres uforventede Møde i disse langtbortliggende Egne, de forunderlige Ting de

havde

havde at lade hinanden vide, lagde noget fortryllende i denne Sammenkomst, som lod dem glemme, at de aldrig havde været Grundvenner; de vare henrykte ved at see hinanden igien; et behageligt Tankespil satte sig i den sande Ømheds Sted; deres Omfavnelse var blandet med Taarer; ja der var endog Aabenhiertighed og Fritalenhed imellem dem, vel at merke, at Sammenkomsten ikke skeede paa et Slot.

Aldea kiendte igien Fenix og den troe Irla; hun forærede sin Fætterske Sobelskind og fik Demanter igien af hende. Man talte om Krigen, som de to Monarker foretoge; man beklagede de Mænds Skæbne, som Regenternes Infald sende hen at myrde hinanden, for Tvistigheders Skyld, som to skikkelige Mænd kunde bilægge i een Time; men for alting faldt Talen paa den smukke Fremmede, han som overvandt Løven, som forærede de største Demanter i Verden, som giorde Impromtuer, som havde en Fenix, og som var bleven gal over en Drossels Efterretning. Det er min beste Broder, sagde

Aldea;

Aldea; det er min Elsker sagde Formosante; han har vist været hos dig, han er maaskee her endnu; for han veed, min Fætterske, at han er din Broder; han kan ikke saa hovedkuldt have forladt dig, som han forlod Kongen af Kina.

Om han har været her; store Guder! svarede Aldea, heele fire Dage har han været hos mig. Ak Fætterske, hvor min Broder er at beklage! en falsk Beretning har giort ham reent gal; han reiser omkring uden at vide hvorhen. Tænk engang, hans Afsindighed gaaer saa vidt, at han har afslaaet den deiligste Piges Gunst i heele Skyttien. Han reiste bort i Gaar efter at have skrevet hende et Brev, som har sat hende i Fortvivlelse. Nu er han gaaen til Simerierne. Gud skee Lov, sagde Formosante, endnu et Afslag for min Skyld! min Lykke har overgaaet mit Haab, ligesom min Ulykke er større end hvad jeg nogentid havde befrygtet. Skaf mig dette allerkiæreste Brev, at jeg kan reise, at jeg kan følge efter ham med Hænderne fulde af hans

Offere.

Offere. Farvel Søster; Amasan er hos Simerierne, jeg maae afsted.

Aldea fandt, at Prinsessen hendes Fætterske var endnu mere forrykt end hendes Broder Amasan. Men da hun selv havde følt et Angreb af denne Smitte, da hun havde forladt Babylons Fryd og Pragt for Kongen af Skyttien, da Fruentimmer altid smmes over de Galskaber, som Kiærligheden stifter, saa blev hun virkelig bevæget ved Formosantes Tilstand, ønskede hende en lykkelig Reise, og lovede at være hendes Kiærlighed til Tieneste om hun nogensinde var saa lykkelig at see sin Broder igien.

§. 6.

Prinsessen af Babylon og Fenix ankom snart i Simeriernes Rige, vist nok mindre befolket end Kina, men i Udstrækning dobbelt saa stort, uagtet det tilforn lignede Skyttien, var det paa nogen Tid blevet ligesaa blomstrende, som de Riger der rosede sig af at oplyse andre Stater.

Efter

Efter nogle Dages Reise kom man ind i en meget stor Stad, som den regierende Keiserinde lod forskionne; selv var hun der ikke, hun var reist fra Evropas til Asiens Grændser, for med egne Øine at kiende sine Stater, for at indsee Ulemperne og afhielpe dem, for at forstørre Fordelene, for at udsaae Undervisning.

En af de fornemste Embedsmænd i denne gamle Hovedstad skyndte sig, saasnart han horte Babylonierindens og Fenixes Ankomst, at giøre hende sin Opvartning, og paa heele Landets Vegne at bevise hende Ære, vis paa, at hans Beherskerinde, som i Artighed og Pragt overgik alle Dronninger, vilde vide ham Tak for at have modtaget saa stor en Dame med den udmerkende Høiagtelse hun selv vilde have viist.

Man indrømmede Prinsessen Slottet, hvorfra man bortjog en Hob næsviis og nysgierrig Pøbel; man fordrev hende Tiden med Lystigheder, som robede Vittighed og Smag. Den Simeriske Herre, som var en stor Naturforsker, talte længe med Fenix, imedens

Prin-

Prinsessen søgte Hvile i sit Kabinet. Fenix tilstod at have reist tilforn igiennem Simerien, og at den ikke kiendte Landet igien. Hvorledes, sagde den, har saa overmaade store Forandringer kunnet sættes i Værk paa saa kort en Tid? Her hvor jeg for mindre end tre hundrede Aar siden saae den vilde Natur i gyseligste Skikkelse, her finder jeg nu Konster, Pragt Ære og Artighed. Een eeneste Mand, svarede Simerieren, har begyndt dette store Verk, et Fruentimmer har bragt det til Fuldkommenhed, hun har været bedre Lovgiverinde end Egyptørnes Isis og Grækernes Seres. Den største Deel af Lovgivere har havt en indskrænket og despotisk Aand, som har bundet deres Hensigter blot til det Land de bestyrede. Enhver ansaae sit Folk, som det eeneste paa Jorden, eller troede at det burde være Fiende af alle andre. De har giort Indretninger for dette eene Folk, indført Skikke for det allene, oprettet en Religion blot for det. Saaledes har de for nogle Steenhobe navnkundige Egypter selv forvildet og vanæret sig ved deres barbariske

Overtroe. De anfee andre Folkeſlag for vanhellige, vil ikke omgaaes dem, og naar man undtager Hoffet, ſom nu og da løfter ſig op over Pøbelens Fordomme, er der ikke een Egypter, ſom vilde ſpiiſe af Fad med en Fremmed. Deres Præſter ere grumme og urimelige. Bedre var det ſlet ingen Love at have, bedre at følge den blotte Natur, ſom har indgravet Kiendemerke paa Ont og Godt i vore Hierter, end at binde Selſkabet til ſaa uſelſkabelige Love.

Vor Keiſerinde følger en gandſke modſat Plan; hun betragter ſin vidtløftige Stat, hvori alle Miridianer ſamle ſig, ſom den der bør ſtaae i Forbindelſe med alle de Folk, ſom boe under diſſe forſkiellige Miridianer. Den første af hendes Love bød taale alle Religioner og ynke alle Vildfarelſer. Hendes ſtore Aand indſaae at om Gudsdyrkelſen er forſkiellig, er dog Moralen overalt den ſamme; ved denne Grundſats har hun ſammenknyttet ſin Naſion med alle Verdens Naſioner, og Simerierne vil nu anſee Skandinaveren og Kineſeren ſom deres Brødre. Hun har giort

endnu

endnu mere; hun har villet at denne ypperlige Religionsfrihed, Menneskenes fornemste Baand, skulde indføres hos hendes Naboer; saaledes har hun fortient Navn af Landsmoder, og Menneskeslægten skal kalde hende Velgiverinde, om hun bliver ved.

Mægtige, ulykkeligviis mægtige, Mænd sendte før Skarer af Mordere hen at plyndre ubekiendte Folkeslag, hvis Blod blev Giødning paa fædrearvet Jord; disse Mordere kaldte man Helte; deres Røverie var Ære. Vor Herskerinde har en anden Ære; hun har ladet Krigshære gaae ud for at bringe Fred, for at hindre Menneskene fra indbyrdes Skadelighed, for at nøde dem til at fordrage hinanden; og hendes Fane var offentlig Eenigheds Fane.

Fenix var henrykt over alt det, som denne Herre fortalte; det er nu syv og tyve tusinde ni hundrede Aar og syv Maaneder, at jeg har levet her i Verden, sagde den, men aldrig har jeg seet noget, min Herre, som kan sættes i Ligning med dette. Siden spurgte den om han ikke vidste noget om dens Ven

Amasan; Simerieren fortalte den det samme, som man havde sagt Prinsessen hos Kineserne og hos Skytterne. Amasan flygtede fra alle de Hoffer han besøgte, saasnart nogen Dame, hvis Skionhed han troede farlig, satte ham Stævne. Fenix underrettede strax Prinsessen om dette ny Beviis paa Amasans Troskab, en Troskab saa meget mere at beundre, som han ikke kunde formode, at den nogensinde skulde komme Prinsessen for Øre.

Han var reist til Skandinavien. Der faldt hans Opmerksomhed paa nye Særsyn: paa eet Sted saae han Kongemagt og Frihed bestaae sammen ved en Foreening, som syntes umuelig i andre Stater; Agerdyrkeren havde Deel i den lovgivende Magt ligesaavel som de store i Riget; og en ung Prinds gav det beste Haab at blive værdig til at herske over en fri Nasion. Paa et andet Sted saae man noget endnu sælsommere, den eeneste Konge paa Jorden, som ved en formelig Kontrakt med sit Folk havde Ret til at være Despot, var tillige den yngste og retfærdigste Konge af alle.

Hos Sarmaterne saae Amasan en Filosof paa Tronen; man kunde kalde ham Anarkiets Konge, thi han var Hoved for hundrede tusinde smaae Konger, hvoraf een eeneste med et Ord kunde tilintetgiøre alle de andres Beslutning. Eolus havde ikke større Møie med at holde alle de uophørlig klamrende Vinde i Tømme, end denne Monark med at forlige alle disse Hoveder; det var en af evig Storm omringet Styrmand; og dog strandede Skibet ikke; thi Fyrsten var en ypperlig Styrmand.

Imedens Amasan giennemreiste alle disse hans Fædreneland saa ulige Lande, afslog han bestandig al den Gunst, som de Skiønne tilbøde ham, stedse fortvivlet over det Kys, som Formosante havde givet Kongen af Egypten, stedse urokkelig i sin ubegribelige Beslutning, at give Formosante et Exempel paa en mageløs og usvigelig Troskab.

Prinsessen af Babylon og Fenix fulgte ham overalt paa Sporet, og kom immer kun een eller to Dage for sildig, uden at den

eene blev træt af at løbe eller den anden af at løbe efter.

De giennemfoere saaledes heele Germanien; de beundrede Fornuftens og Filosofiens Fremgang i Norden; alle Fyrsterne der vare oplyste, alle opmuntrede Tænkefrihed; deres Opdragelse havde ikke været Mænd fortroet, som havde Fordeel af at bedrage dem, eller som selv lode sig bedrage; man havde oplært dem i Kundskab om den almindelige Moral og i Foragt for Overtroe; af alle disse Stater havde man forjaget en sanseløs Skik, som udmarvede og blottede mange sydlige Lande; det var den Sædvane at begrave gandske levende et uendeligt Antal af begge Kiøn i store Fængsler, for stedse at holde dem adskilte, og at lade dem sværge aldrig at ville have Omgang med hinanden. Denne yderlige Galskab, som har været i Anseelse nogle Aarhundreder igiennem, ødelagde mere end de grummeste Krige.

Prinserne i Norden havde endelig begrebet, at dersom man vilde have Stutterier, maatte man ikke sondre de stærkeste Hingster

fra

fra Hopperne. De havde ogsaa nedbrudt andre ikke mindre urimelige og ikke mindre skadelige Vildfarelser. Kort sagt Folk turde være fornuftige i disse store Lande, medens man paa andre Steder endnu troede, at Dumhed allene gior dem regierlige.

§. 7.

Amasan ankom i Batavien. Hans bedrøvede Hierte følte en sød Lindring midt i Sorgen ved at finde et svagt Billede paa Gangaridernes lykkelige Land; Frihed, Jevnlighed, Reenhed, Overflødighed, Religionsfrihed; men Landets Damer vare saa kolde, at ingen af dem bad ham til sig, som ellers overalt var skeet. Havde han villet angribe dem, kunde han let have underlagt dem een efter anden; men det var vidt fra hans Tanke at giøre Erobringer.

Formosante var paa Nippet at tage ham hos denne smagløse Nasion. Hun kom kun et Øieblik for sildig.

Hos Bataverne havde Amasan hørt saa mange Berømmelser over en vis Ø ved Navn

Albion, at han besluttede at gaae ombord han og hans Enhiørninger paa et Skib, som med gunstig Østen-Vor bragte ham inden fire Timers Forløb til Strandbredden af dette Land, som i Navnkundighed overgik Tyr og den Atlantiske Øe.

Den deilige Formosante, som havde fulgt ham over Dvina, Veixel, Elven og Veser, ankommer endelig til Rinens Munding, som den Gang kastede sit stride Vand i det Germaniske Hav.

Hun hører, at hendes elskte Amasan er gaaen over til Albions Kyster; hun troer at sine hans Skib, og giver et Skrig fra sig, som satte alle de Bataviske Damer i Forundring; de kunde aldrig forestille sig, at en ung Mandsperson kunde opvække saa megen Glæde. Og Fenix, den giorde de ikke stort Væsen af; thi dens Fiær troede de blev formodentlig ikke saa vel betalt, som Vendernes og Giæssenes i deres Kiær. Prinsessen af Babylon fragtede to Skibe, for at sætte hende og alle hendes Folk over paa hin lykkelige Øe, som nu snart eiede alle hendes

Un-

Ønskers Gienstand, hendes Livs Siel, hendes Hiertes Gud.

Paa engang reiste sig en hæftelig Vesten, just i det Øieblik da den tro og ulykkelige Amasan satte Foden paa Albions Grund; Prinsessens Skibe kunde ikke legge ud. En Hierteklemmelse, en bitter Smerte, en sort Melankolie betog Formosante; af Bedrøvelse kastede hun sig paa Sengen, forbentende at Vinden vilde vende sig; men den blæste heele otte Dage med en Heftighed, som nedslog alt Mod. I dette otte Dages Sekulum maatte Irla læse Romaner for Prinsessen; ikke at Bataverne forstode at giøre nogen; men som Meglere for heele Verden, folgte de saavel andre Nationers Vittighed som Fødevare; Prinsessen lod kiøbe hos Markus Mikkel Rey alle de Eventyr, som vare skrevne hos Ausonierne, og hos de Welske, og hvis Forhandling snildelig var forbudt hos disse Nationer for at berige Bataverne. Hun haabede i disse Historier at finde een eller anden Hændelse, som havde Lighed med hendes, og derved at hendysse sin Smerte. Irla læste, Fenix sag-

de sin Mening, og Prinsessen fandt intet hverken i den ophøiede Bondepige, eller i Tansai, eller i Sofa, eller i de fire Fakardiner, som i mindste Maade kom overeens med hendes Tildragelser; hvert Øieblik afbrød hun Læsningen for at spørge hvad Kant det blæste fra.

§. 8.

Amasan var allerede paa Veien til Albions Hovedstad i sin Karet med sex Enhiørninger for, og tænkte paa sin Prinsesse. Han blev vaer en Vogn, som var veltet i en Grøft; Folkene vare henne at hente Hielp; Herren selv sad gandske rolig i Vognen, uden at vise mindste Utaalmodighed, og smøgede sin Pibe; thi man smøgede dengang; hans Navn var Meilord Waht-then, som betyder omtrent Meilord Jaja i det Sprog, som jeg oversætter denne Fortælling paa.

Amasan skyi hen at hielpe ham; han reiste Vognen eene, saa langt overgik han andre Mennesker i Kræfter. Mejlord Jaja sagde bare, den Karl er temmelig stærk. Nogle Bøn-

Bønder af Nabolaget, som kom tilløbende, bleve vrede fordi man havde ladet dem komme til Unytte, og skøde Skylden paa den Fremmede; de truede ham, skieldte ham for fremmed Hund, og vilde til at lægge Haand paa ham.

Amasan greeb et Par af dem med hver Haand, og kastede dem en Snees Alen hen; de andre bleve ydmyge, toge Hattene af og bade om Drikkepenge; han gav dem flere Penge end de nogentid havde seet. Mejlord Jaja sagde, De fortiener min Høiagtelse; kom og spiis hos mig paa min Lystgaard, den er kun tre Mile herfra; han steeg ind i Amasans Vogn; thi hans egen var kommen af Lave ved Stødet.

Efter et Korteers Taushed saae han Amasan et Øieblik i Ansigtet, og sagde: how do you do, som betyder bogstavelig, hvorledes gior J? og i Oversætterens Sprog: hvorledes befinder De sig? som egentlig i intet Sprog betyder noget; siden sagde han, De har der sex herlige Enhiørninger; og saa gav han sig igien til at smøge.

Den

Den Reisende sagde, at Enhiørningerne vare til hans Tieneste, at han kom med dem fra Gangaridernes Land, og tog deraf Anledning at tale om Prinsessen af Babylon, og det Ulykkens Kys hun havde givet Kongen af Egypten; dertil svarede den anden slet intet, da det var ham meget ligegyldigt, om der var nogen Konge af Egypten eller Prinsesse af Babylon til eller ei. Han taug endnu et Korteers Tid, og spurgte derpaa atter sin Sidemand hvorledes han gjorde, og om man nød got Rostbif i Gangaridernes Land. Den Reisende svarede med sædvanlige Artighed, at paa Ganges Bredder spiste man ikke sine Brødre. Han udlagde for ham den Lærebygning, som efter saa mange Sekler tillagdes Pytagoras, Porfyrus og Jamblikus. Mejlord sov ind derved, og sad i en uafbrudt Blund lige indtil Vognen holdt for hans Dør.

Han havde en ung og fortryllende Kone, som Naturen havde begavet med en Siel ligesaa levende og følsom, som hendes Mands var dorsk. Endeel Albionske Herrer vare komne for at spise hos hende den Dag. Der

var

var alleslags Karakterer; thi da Landet næsten aldrig havde været bestyret uden af Fremmede, saa havde de Familier, som vare komne med disse Prinser, alle medbragt forskiellige Sæder. Nogle af de Besøgende vare ret elskværdige, andre vare af høi Aand, og atter andre besade dybe Videnskaber.

Hun selv havde ikke disse tiltagne og bagvendte Lader, ikke den Stivhed, og intet af den falske Undseelse, som man den Gang lastede hos Albions unge Damer; hun søgte ikke ved hovmodigt Væsen og tvungen Stiltienhed at skiule en gold Hierne eller ydmygende Forlegenhed over ikke at kunne sige noget; intet Fruentimmer var mere omgængelig. Hun modtog Amasan med en Artighed og Ydighed, som var hende naturlig. Denne unge Fremmedes udmerkende Skiønhed, og den hastige Sammenligning hun giorde mellem ham og hendes Mand, satte hende kiendelig i Bevægelse.

Man rettede an. Hun gav Amasan Plads ved Siden af sig, og gav ham alleslags Budding at spise, saasom hun havde

faaet

faaet at vide af ham, at Gangariderne ikke nærede sig af noget, som Guderne havde forundt den himmelske Gave, Livet. Hans Skionhed, hans Styrke, Gangaridernes Sæder, Fremgang i Konster, Religion og Regieringsform gave Materie til en ligesaa behagelig som lærerig Samtale. Man sad til Bords til det blev Nat; Mejlord Jaja drak meget og sagde intet.

Efter Maaltidet, imedens Mejlædi skenkede Tee, og gandske forgabede sig i den unge Mand, gav han sig i Snak med en Parlaments Herre; thi enhver veed, at der allerede da var et Parlament, og at samme hede Wittenagemot, som betyder vittige Mænds Mode. Amasan ønskede sig Underretning om den Regieringsform, de Sæder, de Love, den Magt og de Skikke, som giorde dette Land saa anseet; og Herren besvarede ham saaledes:

Vi gik lang Tid gandske nogne, skiondt vort Klima ikke er varmt. Vi bleve længe behandlede som Slaver af Folk, som vare komne fra Saturns gamle af Tiber van-

bede

dede Land. Men selv har vi giort os langt flere Plager, end vi har friſtet af vore første Overvindere. Een af vore Konger gik til den Grad af Nedrighed at erklære ſig Underſaat af en Præſt, ſom ogſaa boede paa Tiberens Bred, og kaldtes den Gamle paa de syv Bierge. Saa ſtærk var den Skiæbne, ſom vilde at diſſe syv Bierge lang Tid ſkulde regiere over et ſtort Stykke af Evropa, ſom da beboedes af Vilde.

Paa diſſe Fornedrelſes-Tider fulgde Anarkies og Gruſomheds Sekler. Vort Land mere ſtormende end Havet det omringes af, beſudledes med Drab og Blod over vore Uenigheder; mange kronede Hoveder omkom ved Livsſtraf; over hundrede Prinſer af Blodet endte deres Dage paa Retterſtedet. Man rev Hierterne ud af deres Tilhængere og ſlog dem om Ørene dermed. Det var Bøddelen det tilkom at ſkrive Dens Hiſtorie; thi han kunde kaldes den, ſom fuldendte alle vigtige Sager.

For at kopmaale Afſkyeligheden er det ikke længe ſiden at nogle Perſoner, ſom bare

sorte Kapper, og andre som toge en hvid Skiorte over deres Klæder, bleve bidte af gale Hunde, og meddeelte heele Nasionen deres Raserie. Alle Borgerne bleve enten Mordere eller myrdede, enten Boddeler eller henrettede, enten Røvere eller Slaver, alt i Himlens Navn, og for at behage vor Herre.

Hvo skulde troe, at der af slig forskrækkelig Afgrund, af sligt Tvistigheds, Grusomheds, Uvidenheds og Sværmeries Kaos endelig er opstaaet den fuldkomneste Regiering, maaskee, som nu er til i Verden. En æret og rig Konge, almægtig til at giøre godt, afmægtig til at giøre ont, er i Spidsen af en frie, krigersk, handlende og oplyst Nasion. De store paa den eene Side, og Stædernes Representanter paa den anden, deele den lovgivende Magt med Monarken.

Man saae hvor særdeles ulykkeligen Landet ødelagdes af Splid, borgerlige Krige, Adelregiering og Fattigdom saalænge Kongerne higede efter Eenevoldsmagten. Rolighed, Rigdom og almindelig Velfærd herske ikkun hos os fra den Tid af, da Kongerne har

mer-

mærket, at de ikke vare egenmægtige. Alt gik urigtig til da man trættedes om uforstaaelige Ting; alt er kommet i Orden siden, at man har foragtet dem. Vore seierrige Faader indlagde os Ære paa alle Have, og Lovene satte vor Eiendom i Sikkerhed; aldrig tør en Dommer forklare dem efter eget Tykke; aldrig fældes en Dom hvis Grund jo angives. Som en Morder ville vi straffe den Dommer, der vovede at sende en Borger til Døden, uden at lægge for Dagen de Vidnesbyrd, som anklage ham, og den Lov, som fordømmer ham.

Det er sandt, at der alletider er to Partier hos os, som stride imod hinanden med Pen og med Rænker; men saa foreene de sig ogsaa saa tit det gielder om at gribe Vaaben for at værne Fædreneland og Frihed. Disse to Partier vaage over hinanden; de hindre hinanden fra at bryde de dem helligen anbetroede Love; de hade hinanden, men de elske Staten; det er skinsyge Elskere, som kappes om at tienne een og samme Kiæreste.

Ved Kraft af selvsamme Aands Lys, som lærte os at kiende og handthæve den menneskelige Naturs Rettigheder, har vi bragt Videnskaberne til den høieste Spidse, som de hos Menneskene kan drives til. Deres Egyptter, som passere for saa store Mekaniker, Deres Indianer, som man anseer for saa store Filosofer, Deres Babyloner, som bryste sig af at have givet Agt paa Himmelens Løb i fire hundrede og tredive tusinde Aar, Grækerne, som har skrevet saa mange Fraser og saa faa Ting, veed netop intet imod vore mindste Lærlinger, som har studeret vore store Mesteres Opdagelser. Vi har i en Tid af hundrede Aar frarevet Naturen flere Hemmeligheder, end det heele Menneskekiøn havde udfundet i saa mangfoldige Aarhundreder.

See det er nøiagtig den Tilstand vi ere i, jeg har hverken skiult for Dem det Onde eller det Gode, hverken vor Skam eller vor Ære; og jeg har ikke overdrevet.

Amasan følte sig ved denne Tale giennemtrængt af Lyst at underviises i disse høie Videnskaber, som han hørte tale om; og der-

som

som hans Kiærlighed til Prinsessen af Babylon, hans sønlige Ærbødighed for hans Moder, som han havde forladt, og hans kiære Fædreneland ikke havde talt mægtig i hans saarede Hierte, havde han gierne levet al sin Tid paa Øen Albion. Men hint ulykkalige Kys, som hans Prinsesse havde givet Kongen af Egypten, lod ham ikke Frihed nok i Sindet til at studere høie Videnskaber.

Jeg tilstaaer, sagde han, at siden jeg har paalagt mig, som en Lov, at flakke omkring i Verden og flye mig selv, kunde jeg ret faae Lyst at see dette Saturns gamle Land, dette Folk ved Tiberen og de syv Bierge, som tilforn har hersket her; det maae uden Tvivl være det ypperste Folk paa Jorden. Jeg vil raade Dem at giøre den Reise, svarede Albioneren, for alting om De er Elskere af Musik og Malerier. Vi reise selv ofte hen, tildeels for at undgaae Kiedsomhed, til de syv Bierge. Men De vil blive meget underlig ved at see vore Overvinderes Afkom.

Denne Samtale varede længe. Omendskiønt den smukke Amasans Hierne var en

Smule angreben, talte han dog med saadan Ydighed, hans Røst var saa rørende, hans Væsen saa ædelt og venligt, at Fruen i Huuset ikke kunde bare sig for ogsaa at tale med ham under fire Øine, medens hun talte trykte hun kielen hans Haand, og saae paa ham med vaade og tindrende Øine, som skøde Ild og Lyst i alle Livsgeister. Hun nødte ham at tilbringe Aftenen og Natten der. Med hvert Pulsslag, hvert Ord, hvert Øiekast steeg hendes Lidenskab. Saasnart alle havde lagt sig, skrev hun ham en lille Seddel til, og tvivlede ikke paa, at han jo kom at giøre hende sin Opvartning paa Sengen, medens Mejlord Jaja sov i sin. Amasan havde endnu Mod nok til at holde Stand; saa forunderlige Virkninger er et Gran Galskab i Stand at frembringe hos en sterk og dybt saaret Siel.

Som sædvanlig sendte han Damen et ærbødigt Svar, hvori han forestillede hende hans hellige Eed, og den ham vigtige Pligt, at lære Prinsessen af Babylon at tæmme sine Lyster; derpaa lod han sine Enhiørninger

spæn-

spændes for, og vendte tilbage til Batavien. Heele Selskabet var henrykt af Beundring, men Fruen i Huset var fortvivlet. Af Harm tabte hun Amasans Brev; Mejlord Jaja læste det Morgenen derefter. Nu sagde han og trak paa Skuldrene, det er mig noget tosset Væv. Og saa gik han paa Rævejagt med nogle Drukkenbolte af Nabolauget.

Amasan vuggedes allerede af Bølgen, udrustet med et Landkaart, der var ham foræret af den lærde Albionier, som havde talt med ham hos Mejlord Jaja. Han saae med Forundring en stor Deel af Jorden paa et Blad Papir.

Øiet og Tanken forvildede sig paa dette lille Rum; han betragtede Rin, Donau og de Tirolske Alper, som dengang havde andre Navne, og alle de Lande han havde at reise igiennem for at komme til Staden paa de syv Bierge; men fornemmelig kastede han Øinene paa Gangaridernes Land, paa Babylon hvor han havde seet sin elskte Prinsesse, og paa den ulykkalige Egn ved Bassora, hvor hun havde kysset Kongen af Egypten. Han

sukkede, han fældte Taarer, men han tilstod at Albioneren, som havde foræret ham Verden i det smaa, ikke havde Uret i at sige, at man var tusinde Gange mere oplyst paa Temsens end paa Nilens, Eufrats og Ganges Bredder.

Just da han vendte tilbage til Batavien, sloi Formosante til Albion med hendes to Skibe, som gik for fulde Seil; Amasans Skib og det Prinsessen var paa gik forbi, ja saa got som rørte hinanden: disse to Elskere vare tæt ved hinanden, og det faldt dem slet ikke ind: ak! om de havde vidst det! men den bydende Skæbne tillod det ikke.

§. 9.

Saasnart Amasan var stegen i Land paa Bataviens jevne og moradsige Grund, reiste han afsted som et Lyn for at komme til Staden med de syv Bierge. Veien gik igiennem det sydlige Germanien. Hver fierde Miil fandt man en Fyrste og en Fyrstinde, Hofdamer og Tiggere. Allevegne var han forlegen med disse Hofdamer, som yttrede ham deres

deres Ønsker med al Germanisk Oprigtighed; hans Svar var stedse et beskedent Afslag. Efter at have lagt Alperne tilbage indskibede han sig paa det Dalmatiske Hav, og landede i en Stad, som ikke lignede noget af alt hvad han hidindtil havde seet. Havet dannede dens Gader, og Husene vare bygte paa Vandet. De faa offentlige Pladser, som zierede denne Stad, vare skiulte af Mænd og Kvinder, som havde dobbelte Ansigter, det Naturen havde givet dem, og et andet af slet malet Pap, som de satte oven paa hint; saa at heele Nasionen syntes sammensat af Spøgelser. Det første, som Fremmede foretoge sig naar de kom til dette Land, var at kiøbe sig et Ansigt, ligesom man andensteds forsyner sig med Nathuer og Skoe. Amasan lod haant om denne Skik, og viste sig saaledes som han var. Tolv tusinde af Stadens Piger vare indskrevne i Republikens store Protokol; disse for Staten høyst nyttige Piger dreve den fordeelagtigste og behageligste Handel, som nogensinde har beriget en Nasion. De sædvanlige Kiøbmænd sendte med store Bekost-

ninger og stor Fare Toier til Orienten: disse smukke Kræmmersker dreve uden mindste Vove en siedse levende Handel med deres Yndigheder. De kom alle at fremstille sig for den smukke Amasan, og tilbøde ham Valget. Han skyndte sig bort det snareste han kunde, kaldte paa sin uforlignelige Prinsesse af Babylon, og svor ved de udødelige Guder, at hun var skiønnere end alle de tolv tusinde Venedigs Piger. Ypperlige Taske, raabte han i sin Iver, jeg skal lære dig at være tro.

Paa Tiberens gulle Bølger, paa de giftig stinkende Sumper, paa de blege, skindmavre og tyndtstrøede Indbyggere, af hvis gamle hullede Kapper den tørre og gule Hud grinede frem, merkede han endelig, at han var for Porten af hin Stad med de syv Bierge, hin Stad hvis Helte og Lovgivere havde erobret og forfinet en stor Deel af Kloden.

Han havde forestilt sig at faae fem hundrede Batallioner at see ved Triumfporten, komanderede af Helte, og i Raadet en Forsamling af Halvguder, som gave Verden Love; i Steden for Hære fandt han bare en

tredive

tredive Slyngeler, som trak paa Vagt med Parasol over sig af Frygt for Solen; han trængte sig igiennem ind i et Tempel, som syntes ham heel smukt, dog ringere end det Babyloniske, og blev meget forundret ved at see en Musik opføres af Mænd med Kvindestemmer.

Det er mig et ixierligt Land, dette Saturns gamle Rige, sagde han. Jeg har seet een Stad, hvor ingen havde sit rette Ansigt, her er igien een, hvor Mandfolkene hverken har deres Stemme eller Skæg. Man fortalte ham, at disse Sangere ikke længer vare Mænd, at man havde berøvet dem deres Mandom, for at de desto behageligere kunde synge Lovtaler over en uhyre Mængde af fortiente Personer. Amasan forstod ikke et Ord af denne Tale. Disse Herrer bad ham synge et Stykke; han sang en Gangarisk Vise med den ham egne Tækkelighed. Hans Stemme var en meget skion Alt. Ah! Monsinjor, sagde de, hvilken henrivende Soprano De vilde faae, ah! dersom . . . . hvad dersom? hvad vil De sige? Ah! Monsinjor! . . . . nu

vel? . . . . dersom De ingen Skæg havde! og saa forklarede de ham ret lystigen, og med meget lsierlige Gebærder efter deres Sædvane, hvad Meningen var deraf. Amasan blev gandske forvirret. Jeg har reist endeel, sagde han, men aldrig hørte jeg tale om sligt et Indfald.

Da man havde synget en hoben gik Oldingen paa de syv Bierge i stort Geleide til Tempelets Port, skar Luften i fire med Tommen oplosted, to Fingre udstrakte og to bøiede, og sagde disse Ord i et Sprog, som ikke mere taltes, for Staden og Verden. *) Gangariden kunde ikke begribe, at et Par Fingre kunde naae saa langt.

Strax derefter saae han Verdens Herres heele Hof gaae forbi; det bestod af alvorlige Personer i lange Klæder, nogle røde, andre violette; næsten alle giorde de venlige Øine ad Amasan; de hilsede ham, og hviskede til hinanden: San Martino, che bel' ragazzo! San Pankratio, che bel' fanciullo!

De,

*) Urbi & orbi.

De, hvis Bestilling det var at vise Fremmede Stadens Seeværdigheder, vare ivrige efter at vise ham nogle Steendynger, hvor ikke en Eseldriver vilde tilbragt Natten, men som tilforn havde været værdige Vidner paa et Kongefolks Storhed Han saae ogsaa Skilderier fra to hundrede Aar, og Billedstötter fra mere end tyve Sekler, som syntes ham Mesterstykker. Gior de endnu saadanne Verker? Nei, Deres Excellens, men vi foragte den øvrige Verden fordi vi har disse Sieldenheder i vort Eie. Vi ere at ansee som Marskandisere, der giøre sig til af de gamle Klæder de har i deres Giemmer.

Amasan vilde see Fyrstens Slot, man førte ham derhen. Han saae violette Mænd, som eftertalte Stadens Indkomster, saameget af et Gods ved Donau, saameget af et ved Loare, eller ved Weixel, eller ved Gadalkivir. Oh oh, sagde Amasan, og raadførte sig med sit Landkort, Deres Herre eier da heele Europa, ligesom hine gamle Helte paa de syv Bierge? Han har en guddommelig Ret til heele Verden, svarede ham en violet, ja de-

var

var endog en Tid, da hans Forgængere vare nær ved et almindeligt Monarkie. Men deres Efterfølgere har havt den Godhed at noies med nogle Penge, som Kongerne deres Undersaatter betale dem, som en Art af Skat.

Altsaa er Deres Herre virkelig Kongernes Konge, det er nok altsaa hans Titel? sagde Amasan. Nei, Deres Exellens, hans Titel er: Tienneres Tiener; han var allerførst Fisker og Portner, og derfore ere Nøgler og Garn hans Værdigheds Sindbilleder; men han befaler stedse over alle Konger. Det er ikke længe siden han sendte hundrede og een Befaling til en Konge i Kelternes Land, og Kongen var lydig.

Deres Fisker sendte da vel fem eller sex hundrede tusinde Mand med, for at faae sine hundrede og eet Bud iværksatt?

Aldeles ikke, Deres Exellens, vor hellige Herre er ikke riig nok til at besolde ti tusinde Soldater; men han har fire eller fem hundrede tusinde guddommelige Profeter adspredte i de andre Lande. Disse Profeter af allehaande Farver sødes, som billigt, paa Folkenes

Bekost-

Bekostning, de forkynde paa Himlens Vegne, at min Herre med sine Nøgler kan aabne og lukke alle Laase, især paa Pengekister. En Præst fra Normandiet, som hos omtalte Konge havde den Bestilling at være hans Tanker betroet, overbeviste ham, at han uden Indvending burde adlyde min Herres hundrede og een Befaling; thi De maa vide at det er ogsaa en Forret, som tilkommer Oldingen paa de syv Bierge, at han alletider har Ret, hvad enten han nedlader sig til at tale eller til at skrive.

For Pokker, sagde Amasan, det er mig en besynderlig Mand, jeg kunde ret have Lyst at spise hos ham. Om Deres Excellens saa var Konge kunde De ikke komme til at spise ved hans Bord, alt hvad han kunde gisre for dem, var at lade Dem spise i hans Nærværelse, men af et mindre og lavere Bord end hans. Men hvis De vil have den Ære at tale med ham, vil jeg see at skaffe Dem Audiens for en buona Mancia, som De nok har den Godhed at give mig. Meget gierne sagde den Gangariske Mand. Den Violette

bukke-

bukkede sig. Jeg vil i Morgen føre Dem ind, sagde han, De gior tre Knæfald og kysser Fødderne paa Oldingen af de syv Bierge. Ved disse Ord faldt Almasan i saadan Skoggerlatter, at han var færdig at briste; han gik ud, men maatte holde sig for Maven og græde af Latter heele Veien til Herberget, hvor han endnu loe længe.

Ved Maaltidet indfandt sig tyve skæggeløse Mænd og tyve Violonger, som gave ham en Konsert. Den øvrige Deel af Dagen blev han komplimenteret af Stadens fornemste Herrer; de giorde ham Forslag, som klang endnu særere end at kysse Fødderne paa Oldingen af de syv Bierge. Saasom han var overmaade høflig, troede han i Førstningen, at disse Herrer ansaae ham for en Dame, og førte dem ud af deres Irring med den allervarsomste Artighed. Men da to tre af de ivrigste Violette bleve temmelig paahængende, slengte han dem ud af Vinduet, uden at ansee det, som noget stort Offer til den deilige Formosante. Han forlod i muligste Jil denne Verdens Herresad, hvor man maatte

te kysse en gammel Mand paa Taaen, som om hans Kind var paa hans Foed, og hvor unge Mennesker begegnedes med endnu galere Seremonier.

Under bestandig afslagne Elskovs Fristelser af alle Slags, bestandig Troskab mod Prinsessen af Babylon, bestandig Forbittrelse paa Kongen af Egypten, ankom dette Bestandigheds Mynster igiennem en Række af Landskaber til Gallernes ny Hovedstad. Denne Stad havde, som saa mange andre, giennemgaaet alle Grader af Barbarie, Uvidenhed, Daarlighed og Elendighed Dens allerforste Navn var Dræk og Skarn; derpaa havde den taget Isis Navn, efter Isis Dyrkelse, som ogsaa havde naaet derhen. Et Selskab af Baadsmænd udgiorde dens første Senat. Den var lang Tid Slave under de syv Bierges ræveragtige Helte, og efter Aarhundreder kom andre Plynderhelte fra hin Side Rin, og bemestrede sig dens lidet Distrikt.

Tiden, som forandrer alt, havde giort den til en Stad, hvis eene Halvdeel var meget fornem og behagelig, den anden lidt plump

og

og latterlig. Netop et Sindbillede paa dens Indbyggere. Den havde inden sine Porte i det mindste henved hundrede tusinde Personer, hvis heele Forretning var Spøg og Fornøielse. Dette Folk af Lediggængere bedømmede de Konster som de andre dyrkede. De vidste intet af hvad der gik for sig ved Hoffet; det lod som om samme i det ringeste var sex hundrede Mile borte, skjøndt det laae kun fire smaae Mile fra dem. Artigt og angenemt Selskab, Munterhed og Overgivenhed var eene og allene deres Sag; man bestyrede dem ligesom Børn, hvilke man giver Leegetøi, for at hindre dem fra at skrige. Talte man med dem om de Grueligheder, som to Sekler tilforn havde forstyrret deres Fædreneland, og om de gyselige Tider, da den eene halve Deel af Nasionen nedsablede den anden for Haarkloverier, svarede de, at sligt var i Sandhed ikke godt, og derpaa gav de sig til at lee, og synge Viser.

Jo artigere, lystigere og behageligere Lediggængerne vare, jo bedrøveligere stak igien de virksomme Selskaber af.

Blant

Blant disse virkelige eller foregivne virksomme var en Hob mørke Sværmere, deels Narre, deels Skielmer, hvis blotte Aasyn kunde skræmme heele Verden, som de gierne havde vendt op og ned paa om de kunde, for at skaffe sig en Smule Anseelse. Men Lediggængernes Nasion dansede og sang dem igien ind i deres Huuler, ligesom Fuglene nøde Uglen at søge ind i Huller paa Træer eller gamle Mure.

En anden ikke saa talrig Hob af virksomme vare strænge Bevarere af gamle Barbariske Skikke, mod hvilke den forskrækkede Natur skreeg med høi Røst; de raadspurgte blot deres ormædte Papirer. Fandt de der nogen afsindig og gyselig Skik, ansaaes den strax som en hellig Lov. Denne nedrige Vane ikke at troe sin egen Tanke, men øse sine Begreber af de Tiders Levninger da man ikke tænkte, denne Vane vedligeholdt grumme og vilde Sæder midt i Fornsielsernes Stad. Det var af denne Aarsag, at der var ingen Forhold mellem Forbrydelsen og Straffen. Man lod undertiden en Uskyldig lide tusind-

fold Død, for at faae ham til at bekiende en Misgierning han ei havde begaaet.

Man straffede en Ungdoms Overilelse, som man burde straffet en Giftblander eller Fadermorder. Lediggængere jamrede og skreeg høit derover, og om anden Dagen tænkte de ikke mere derpaa men talte kun om nye Moder.

Dette Folk havde overlevet et heelt Aarhundrede, i hvilket de skiønne Konster stege til en Grad af Fuldkommenhed, som man aldrig kunde vovet at haabe; Fremmede kom da, som til Babylon, for at beundre de store Bygningsverker, Underverker af Hauger, og Billedhuggerens og Malerens herlige Fostere. De fortrylledes af en Musik, som gik til Sielen uden at forbause Øret.

Den sande Digtekunst, det er at sige: den naturlige og velklingende, den som taler til Hiertet ligesaavel som til Forstanden, kiendtes ikke af Nasionen uden i dette lykkelige Sekulum. Nye Arter af Veltalenhed udviklede høie Skiønheder. Men især gienlød Skuepladsen af Mesterstykker, som aldrig noget Folk kunde vise Mage til. Kort sagt,

den

den gode Smag udbredte sig i alle Klasser, saa sterk, at der endog af Druiderne gaves gode Skribentere.

Saa mange Laurbærtræer, hvis Hoveder rørte Skyerne, henvisnede snart i en udmarvet Jord. Kun nogle faa bleve tilbage, hvis Blade havde en bleggrøn og døende Farve. Denne Affældighed havde sin gode Grund; det var saa let at giøre noget, og saa umageligt at giøre det godt; man var mæt af Skiønhed, og fandt Smag i Særhed. Forfængelighed beskyttede Konstnere, som bragte Barbariets Tider tilbage; og denne samme Forfængelighed forfulgte og fordrev de indfødte Mestere; Humlerne forjoge Bierne.

Borte snart alle sande Konster! forsvunden næsten al Vid! Fortieneste bestod i at snakke paa langs og tvers om forrige Sekulums Fortieneste; en usel Kroevægs Besmører bedømte lærd de store Maleres Stykker; Papir-Besmørerne forhutlede de store Skribenteres Verker. Uvidenhed og Vansmag havde andre Papirfordærvere i Sold; man igientog et og det samme i hundrede Bøger under for-

stiellige Titler. Alt var enten Dixionær eller smaae Piese. En Druide skrev to Gange om Ugen et Blad fuldt af Hemmeligheder, som angik nogle Nasionen ubekiendte Konvulsioniester, og af Mirakler, som skede paa Loftværelser af Betlere og Tiggertøser. Andre Ex-Druider med sorte Klæder, færdige at døe af Harm og Sult, beklagede sig i hundrede Skrifter, fordi man ikke mere tillod dem at bedrage Folk, men overlod den Rettighed til graaklædte Bukke. Nogle Erkedruider trykte Bandskrivter.

Af alt dette vidste Amasan intet, og om han og havde vidst det, havde han ikke brudt sig meget derom, da hans Hoved kun var fuldt af Prinsessen af Babylon, Kongen af Egypten og hans ubrødelige Eed, at foragte al Fruentimmerlokken, i hvad Land end Sorgen førte hans Foed.

Pøbelen, som var letsindig, dum og stedse drev til det yderste den hos Mennesket naturlige Nysgierrighed, trængte sig længe om hans Enhiørninger; Fruentimmerne forstode

bedre

bedre, de stødte Dørene ind, for at betragte hans Person.

I Forstningen lod han sig merke for Verten med nogen Lyst at komme til Hove; men nogle muntre Ledsgængere, som just vare tilstede, sagde at sligt ikke mere var Mode, at Tiderne havde meget forandret sig, og at der var ingen Fornøielse uden i Byen. Han blev endnu samme Aften budet til Giest hos en Dame, hvis Forstand og Sindsgaver vare bekiendte uden for Fædrenelandet, og som havde reist i nogle Lande, som Amasan var kommen igiennem. Denne Dame og Selskabet hos hende var ret efter hans Smag. Frihéden var anstændig, Munterheden ikke alt for stoiende, Videnskaben havde intet af det modbydelige, og Vittigheden intet af det stikkende. Han saae at det Ord got Selskab ikke var et tomt Ord, skiønt det ofte misbruges. Dagen derpaa spiste han i et Selskab, som var ikke mindre behageligt, men meget vellystigere. Jo mere fornøiet han var med Giesterne, jo mere fornøiet var man med ham. Han følte sin Siel bløddiøres og smeltes, ligesom

som hans Lands Kryderier oplöses lidt efter lidt ved en sagte Ild, og hendunste i en angenem Vellugt.

Efter Maaltidet förte man ham til et fortryllende Spil, som Druiderne fordomte, fordi det berövede dem de Tilhörere, som de helst önskede. Dette Spil var sammensat af artige Vers, henrivende Sang, Dans som udtrykte Sielens Bevægelser, og Perspektiver, som bedroge det indtagne Öie. Denne Art Fornöielse, som foreenede saa mange Arter, kiendtes ikkun under et fremmet Navn. Den kaldtes Opera, et Ord som tilforn betydede i de syv Bierges Sprog, Arbeide, Omhue, Beskæftigelse, Duelighed, Foretagende, Trang, Forretning. Denne Forretning henrykte ham. Især indtog en Pige ham ved sin velklingende Stemme og andre Yndigheder; efter Spillet blev denne Forretnings Pige ham forestillet af hans nye Venner. Han forærede hende en Haandfuld Demanter. Hun blev saa erkiendtlig, at hun ikke kunde affee ham den heele Aften. Hun spiste til Aftens hos ham; under Maaltidet glemte han sin Vedrue-

lighed,

lighed, og efter Maaltidet glemte han sin Eed at være stedse ufølsom mod Skiønhed og uovertalelig mod samme Venligheder. Hvilket Exempel paa menneskelig Svaghed!

Den deilige Prinsesse af Babylon ankom just da med Fenix, hendes Kammerpige Irla, og hendes to hundrede Gangariske Ryttere paa deres Enhiørninger. De maatte bie længe inden man aabnede Porten. Hun spurgte strax, om ikke den allersmukkeste, den allerkækkeste, den allervittigste og allerbestandigste Mand var endnu i Byen. Øvrigheden saae vel, at hun meente Amasan. Hun lod sig føre til hans Herberg, hun gik ind med bankende Hierte; hendes heele Siel var giennemtrængt af usigelig Glæde over at faae hendes Elsker, dette Bestandigheds-Mynster, igien at see. Intet kunde holde hende fra at gaae ind i hans Kammer; Gardinerne vare fratrukne; hun saae den smukke Amasan sovende i en kiøn Brunettes Arme. De havde begge stor Trang til Hvile.

Formosante gav et Skrig fra sig, som lød over heele Huset, men som dog hverken

kunde vaagne hendes Fætter eller Forretnings Pigen. Hun faldt i Besvimelse imellem Irlas Arme. Saasnart hun kom til sig selv igien, gik hun ud af dette fæle Kammer halv rasende af Smerte. Irla sogte at faae at vide hvad det var for en ung Pige, som nod saa søde Timer hos Amasan. Man sagde hende at det var en meget villig Forretnings Pige, som foruden andre Gaver besad den, at synge ret nydeligen. O retfærdige Himmel! O mægtige Orosmade! raabte Prinsessen af Babylon og stod hen i Taare, af hvem forraades jeg og for hvem! jeg forlades da af den, som har opofret mig saa mange Prinsesser, og det for en Gallisk Teaterting! nei, den Fornærmelse kan jeg aldrig overleve.

Saadan er det sat, Madam! sagde Irla, med alle unge Mennesker fra den eene Ende af Verden til den anden; var end den Skionhed de tilbede nedstegen af Himmelen selv, vilde de dog i visse Øieblikke være hende utroe for en Kieldertos.

Det er ude, sagde Prinsessen, aldrig i mit Liv seer jeg ham mere; lad os paa Øie-

blikket

blikket reise bort; lad mine Enhisninger spændes for. Fenix bad hende die, i det ringeste til Amasan vaagnede, og den fik talt med ham. Han fortiener det ikke, sagde Prinsessen, du vilde derved græsselig fortørne mig; han kunde bilde sig ind, at jeg har bedet dig bebreide ham, og at jeg vil forlige mig med ham; hvis du elsker mig, saa leg ikke denne Forurettelse til den han allerede har giort mig. Fenix, som egentlig havde Prinsessen af Babylon at takke for sit Liv, kunde ikke gisre hende imod. Hun reiste bort med alle sine. Hvor skal vi nu hen? spurgte Irla; jeg veed ikke, svarede Prinsessen, vi vil følge den første Vei den beste, jeg er fornøiet naar jeg kun kan flye Amasan for evig. Fenix, som var klogere end Formosante, fordi den var uden Lidenskab, troestede hende underveis; den holdt hende venligen fore, at det var bedrøveligt, at straffe sig selv for en andens Forseelse; at Amasan havde givet hende glimrende og talrige Troskabs-Prøver nok, for at kunne tilgives at have glemt sig et Øieblik; at han var en Retfær-

dig, som Orosmadens Raade havde forladt; men at han derfor vilde blive desto bestandigere herefter i Kiærlighed og Dyd; at Lyst til at forsone sin Feil vilde bringe ham til at overgaae sig selv; at hendes Lykke derved vilde blive større; at adskillige store Prinsesser før hende havde tilgivet slige Udskeielser og befundet sig vel derefter; den nævnede hende Exempler derpaa; og den besad saa vel den Konst at fortælle, at Prinsessens Hierte tilsidst blev forsonligere; hun vilde ønsket, at hun ikke var reist saa hastig bort; hun fandt at hendes Enhiørninger gik for hurtig, men hun torde ikke vende om igien; stridende mod Lyst at tilgive og Lyst at vise sin Vrede, lod hun Enhiørningerne gaae fort; hun slakkede om, som hendes Faders Orakel havde spaaet.

Amasan vaagner; han erfarer Formosantes og Fenixes Ankomst og Bortreise; han hører hendes Fortvivlelse og Vrede; man fortæller ham, at hun havde svoret aldrig at tilgive ham. Det er intet andet tilovers for mig, raabte han, end at følge efter og dræbe mig for hendes Fødder.

Hans

Hans gode Selskabs Venner, Ledsgængerne kom tilsbende, da denne Tildragelse rygtedes; alle forestillede ham, at det var uendelig bedre at blive hos dem; at intet var at sætte i Ligning med det behagelige Liv de førte midt imellem Konserne, og i Skiødet af den rolige og forfinede Vellyst; at mange Fremmede, ja Konger selv havde agtet denne saa angenem fyslende og saa fortryllende Roe høiere end Fødeland og Trone; forresten var jo hans Vogn itu, og der arbeidedes paa een efter nyeste Mode; den beste Skrædder havde allerede tilskaaret ham et Dosin Klædninger af fineste Smag; de vittigste og yndigste Damer, som der spilledes herlige Komedier hos, havde jo hver fastsat sin Dag at beverte ham paa. Imidlertid drak Forretnings Pigen sin Sokolade ved Natbordet, loe, sang og giorde Miner til den smukke Amasan, som endelig fornam, at hun ikke havde uden slet og ret Gaaseforstand.

Oprigtighed, Aabenhiertighed og Fritalenhed saavelsom Høimodighed og Kækhed udgiorde denne store Prinses Karakter; han

havde

havde derfor fortalt sine Venner baade sine Ulykker og sine Reiser; de vidste, at han var Prinsessens Sydskendebarn; de vare underrettede om det ulykkelige Kys, som hun havde givet Kongen af Egypten; saadanne smaae Pudser, sagde de, tilgives imellem Slægtninger, ellers maatte man jo leve i evig Kiv: intet rokkede hans Beslutning at fare efter Formosante; men da hans Vogn ikke var færdig, nødtes han at tilbringe tre Dage hos Lediggængerne med Lystigheder og Fornøielser; endelig, da han tog Afskeed, omfavnede han dem, og paanødte dem de best indfattede Demanter fra han Land; han bad dem stedse være letsindige og overgivne, da de just derved vare elskværdige og lykkelige. Germanerne, sagde han, ere Europas gamle Mænd, Albions Folk ere Mænd i beste Alder, Galliens Indvaanere ere Børn, og det er fornøieligt at lege med dem.

§. 11.

Hans Veivisere havde ingen Vanskelighed ved at følge Prinsessens Vei; man talte blot

blot om hende og hendes store Fugl. Allevegne vare Indbyggerne i en sværmerisk Beundring. Folkene i Dalmatien og ved det Ankonaiske Stræde bleve i sildigere Tid mindre overraskede, da de saae et Huus flyve i Luften; Loares, Dordones, Garonnes og Girondes Bredder gave endnu Gienlyd af Frydeskrig.

Da Amasan var ved Foden af Pyrenæerne nødtes han endog af Magistraten og Druiderne i Landet, til at danse efter Trommen, hvor nødig han end vilde; men saasnart han havde lagt Pyrenæerne tilbage, blev han ingen mere Munterhed eller Glæde vaer. Hørte han nu og da en Sang, saa var den alletider paa en bedrøvet Tone. Indbyggerne havde en stolt Gang, og bare en Perlesnor og en Dolk i Beltet. Nationen var klædt i sort, som i dyb Sorg. Naar Amasans Folk spurgte dem de mødte om noget, svarede de kun med Gebærder; naar man kom ind i et Giestgiverhuus, forstod Verten med tre Ord at sige een, at der var intet i Huset,

og

og at man maatte sende Bud nogle Miles Vei efter de uundværligste Ting.

Spurgte man disse Maalløse, om de havde seet Prinsessen af Babylon fare forbi, svarede de lidt vidtløftigere: vi har seet hende, hun er ikke saa deilig; det er kun en brunladen Ansigtsfarve, som gior deilig: hun prunker med et Alabaster-Bryst, som er den allerekkelste Ting i Verden, og som næsten ikke sees i vort Klima.

Amasan nærmede sig den Provinds, som vandedes af Betisfloden. Kun tolv tusinde Aar vare forløbne siden dette Land var opdaget af Tyrierne, næsten paa den Tid, da de opdagede den store Atlantiske Øe, som nogle Sekler derefter blev opslugt af Havet. Tyrierne dyrkede Betika, som de Indfødte lode ligge øde, disse paastode, at de ikke burde tage sig noget fore, og at det hørte Gallerne deres Naboer til, at komme og dyrke deres Jorde. Tyrierne havde bragt med sig nogle Palæstiner, som allerede dengang strippede om i alle Lande, hvor der kun var noget at vinde. Disse Palæstiner laante Penge ud paa

Pant

Pant mod halvtredieſindstyve af hundrede, og ſkrabede derved næſten alle Landets Rigdomme til ſig. Saaledes kom Folkene i Betika til at troe, at Palæſtinerne vare Hexemeſtere; og alle de, ſom beſkyldtes for Troldom, bleve uden Barmhiertighed brændte af et Selſkab Druider, ſom kaldtes Underſøgere eller Antropokajer. Diſſe Præſter klædte dem ſiraxi en Kiole af Karduspapir, bemægtigede ſig deres Midler, og oprimſede andægtigen Palæſtinernes egne Bønner, imedens man ſtegte dem langſom, por l'amor de Dios, for at behage Gud.

Prinſeſſen af Babylon var ſtaaen af i den Stad, ſom ſiden kaldtes Sevillia. Hendes Henſigt var at gaae ombord paa Betisfloden, for over Tyrus at vende tilbage til Babylon, til hendes Fader Kong Belus, og forglemme om mueligt den utro Elſker, eller ogſaa begiere ham til ægte. Hun lod hente to Palæſtiner, ſom forrettede alle Hoffets Kommisſioner. De ſkulde anſkaffe hende tre Skibe. Fenix bragte Akkorten med dem i Orden, og blev eenig om Priſen efter nogen Prutten.

Vertin-

Vertinden var meget andægtig, og hendes ikke mindre andægtige Mand var en saa kaldet fortrolig, det er at sige Spion hos de undersøgende Druider eller Antropokajer; han forsømte ikke at lade dem vide, at der i hans Huus var en Hex og to Palæstiner, som gjorde Forbund med Fanden, under Skikkelse af en stor forgyldt Fugl. Da Undersøgerne tillige hørte, at Damen havde en uhyre Mængde Demanter, dømte de hende paa Steden som en Hex; de oppebiede Natten for at indslutte de to hundrede Ryttere og Enhiørningerne, som laae i store Stalde; thi Undersøgerne ere Kujoner.

Da de havde vel tilspiret Dørene, grebe de Prinsessen og Irla; men de kunde ikke faae fat paa Fenix, der fløi afsted som en Piil; den tvivlede ikke paa, at den jo skulde finde Amasan paa Veien fra Gallien til Sevillja.

Den mødte ham paa Betikas Grændser, og fortalte ham Prinsessens Ulykke. Amasan kunde ikke tale, saa betagen og forbittret blev han; han væbner sig med et Staalpantser indlagt med Guld, med en tolvfods Landse,

to Kastespyd og et skarpt Sverd, som kaldtes det Glimrende, og som med eet Hug kunde kløve Træer, Klipper og Druider; sit smukke Hoved skiuler han med en Hielm, hvis Guld blinkede frem under flagrende Heire og Struds-Fiære. Det var Magogs gamle Rustning, og en Foræring, som hans Syster havde givet ham paa hans Reise i Skyttien. De faa Personer, som fulgte ham, siege som han hver paa sin Enhiørning.

Amasan omfavnede sin Fenix, og sagde kun disse sørgelige Ord: jeg er straffværdig; dersom jeg ikke havde sovet hos en Forretnings-Pige i Lediggængernes Stad, havde den smukke Prinsesse af Babylon ikke været i denne forfærdelige Forfatning; lad os ile mod Antropokajerne; snart naaede han Sevillja: femten hundrede Algasiler bevogtede Dørene, hvorinden de to hundrede Gangarider med deres Enhiørninger vare indsluttede, uden at have nogen Føde; alt var tillavet til det Offer man havde i Sinde at giøre af Prinsessen af Babylon, hendes Kammerpige Irla og begge de rige Palæstiner.

Den store Antropokaj, omringet af sine smaae Antropokajer, sad allerede paa sin hellige Domstoel; en Skare af Sevilljaner med Perlesnore ved Beltet, lagde begge Hænder sammen uden at sige et Ord; den smukke Prinsesse, Irla og begge Palæstinerne lededes frem; deres Hænder vare bagbundne, og de vare klædte i malede Papirskioler.

Fenix foer ind af en Luge i Fængselet, hvis Døre Gangariderne allerede begyndte at bryde op. Den uovervindelige Amasan hialp til udenfra. De foere ud, alle bevæbnede, alle paa deres Enhiørninger; Amasan satte sig i Spidsen. Hverken Algasiler, Fortrolige eller Antropokajer kunde staae imod ham; hver Enhiørning giennemborede et Dosin af dem om Gangen. Amasans Sabel klovede alle dem han mødte; Folket flygtede, i sorte Kapper og skident Lintøi, uden at slippe af Hænder deres por l'amor de Dios indviede Perler.

Amasan griber med egen Haand den store Underfoger, og kaster ham paa Baalet, som stod færdig fyrgetyve Skrit derfra; siden

de

de andre smaae Undersøgere een efter anden. Derpaa kaster han sig for Prinsessens Fødder. Ak! hvor De er elskværdig, sagde hun, og hvor jeg skulde tilbede Dem, dersom De ikke havde begaaet den Utroskab med den Forretnings-Pige!

Medens Amasan udvirkede Forlig hos Prinsessen, og hans Gangarider imidlertid opstablede alle Antropokajerne paa Baalet, hvis Flamme hævede sig til Skyerne, saae Amasan langt borte en Krigshær at nærme sig. En gammel Monark med Krone paa Hovedet kom agende i en Vogn, som otte med Reeb forspændte Muleseler droge; hundrede andre Vogne fulgte efter. De bleve geleidede af alvorlige Personer i sorte Kapper og spanske Kraver, som reede paa meget skionne Heste; en Mængde Mennesker med fittede Haar kom bagefter til Fods i dyb Taushed.

Strax stillede Amasan Gangariderne i Orden omkring sig, og rykkede frem med anlagt Landse. Saasnart Kongen blev ham

vaer, tog han sin Krone af, steeg ud af Vognen, omfavnede Amasans Stigbøiel og sagde: Mand, som Gud selv har sendt, De er Menneskeslægtens Hævner, mit Lands Befrier, min Beskytter. Disse hellige Uhyrer, som De har renset Verden fra, vare mine Herrer i Oldingens Navn paa de syv Bierge; jeg var nødt at taale deres ulovlige Magt. Mit Folk vilde have forladt mig, hvis jeg havde i ringeste Maade villet sætte Grændser for deres afskyelige Grusomheder. Nu først lever jeg, nu regierer jeg, og det er Dem jeg har at takke derfor.

Derpaa kyssede han ærbødig Formosantes Haand, og bad hende have den Godhed, tilligemed Amasan, Irla og Fenix at stige ind i hans Vogn med de otte Muleseler for. De to Palæstiner Hof-Bankererne, som endnu laae paa Knæe af Skræk og Taknemmelighed, reiste sig; og heele Troppen af Enhiørning-Ryttere fulgte Kongen til hans Slot.

Hos et saa alvorligt Folk udfordrede Kongens Værdighed, at hans Muleseler gik

smaae

smaae Skrit, saa at Amasan og Formosante havde gode Stunder til at fortælle ham deres Hendelser. Han talede ogsaa med Fenix, som han beundrede, og kyssede hundrede Gange. Han indsaae hvor uvidende, grove og barbariske de vestlige Nasioner vare, som aade Dyrene, og ikke mere forstode deres Sprog; at Gangariderne allene havde vedligeholdt Menneskets oprindelige Natur og Værdighed; men især tilstod han, at der ikke gaves større Barbarer, end disse Undersøgere, disse Antropokajer, som Amasan nu havde udryddet af Jorden. Han holdt ikke op at velsigne og takke ham. Den deilige Formosante glemte allerede den Omstændighed med Forretnings-Pigen, hendes heele Siel var opfyldt af Heltens Værd, som havde frelst hendes Liv. Amasan blev nu oplyst om Uskyldigheden i det Kys, som Kongen af Egypten havde faaet, og om Fenixes Opstandelse, han følte en ægte Glæde, og var drukken af den reneste Elskov.

Man spiste paa Slottet, og spiste temmelig slet; Kokkene i Betika ere de daarlig-

ste i Europa. Amasan foreslog at lade nogle komme fra Gallien. Under Maaltidet spillede Kongens Musikantere det berømte Stykke, som i yngre Sekler kaldtes Folidespani. Efter Maaltidet talte man om alvorlige Sager.

Kongen spurgte den smukke Amasan, den smukke Formosante og den smukke Fenix, hvad deres Udsigter vare. Min Hensigt, sagde Amasan, er at vende tilbage til Babylon, som jeg er retmæssig Arving til, og at bede min Farbroder Belus om mit Sydskende-Barn, den uforlignelige Formosante, med mindre hun heller ønsker at leve med mig hos Gangariderne.

Mit faste Forsæt, sagde Prinsessen, er aldrig at skilles fra mit Sydskende-Barn. Men jeg troer, at jeg bør begive mig til Kongen min Faders, saa meget mere, som han kun har tilladt mig at giøre en Pilegrimsfart, og jeg desuagtet har flakket Verden om. Jeg for min Deel, sagde Fenix, jeg vil følge overalt disse ømme og ædle Elskere.

De

De har alle Ret, sagde Kongen af Betika, men Hiemreisen til Babylon er ikke saa let, som De troe. Jeg faaer hver Dag Efterretninger fra de Lande med Tyriske Skibe, og ved mine Palæstinske Bankerere, som staae i Korrespondens med alle Verdens Folkeslag. Alt er under Vaaben ved Eufrat og Nil. Kongen af Skyttien fordrer sin Kones Arv i Spidsen af tre hundrede tusinde Krigere, alle til Hest. Kongen af Egypten og Kongen af Indien ødelægge ogsaa Tigers og Eufrats Bredder, hver med en Hær paa tre hundrede tusinde Mand, af Hevngierrighed for det man har behandlet dem med Haan. Medens Kongen af Egypten er ude af sit Rige, plyndres det af hans Fiende, den Etiopiske Konge, med tre hundrede tusinde Mand; og Kongen af Babylon har endnu kun sex hundrede tusinde Mænd paa Benene, for at forsvare sig.

Jeg bekiender, blev Kongen ved, at naar jeg hører tale om disse uhyre Hære, som Orienten udspyer af sin Barm, og om deres blendende Pragt, og naar jeg sammenligner

dem med vore smaae Korpser paa tyve til tredive tusinde Soldater, som det er saa besværligt at klæde og føde, fristes jeg til at troe, at Orienten har været frembragt længe førend Occidenten. Det lader, som at vi slap i Forgaars ud af Kaos, og i Gaaer ud af Barbariet.

Herre, sagde Amasan, de sidstkomne tage undertiden Fortrinet fra dem, som først traadde frem paa Banen. Hiemme holder man for, at Menneskets er oprindelig fra Indien, men jeg har ingen Vished derfor.

Og Fenix, sagde Kongen af Betika, hvad tænker han derom? Herre, svarede Fenix, jeg er endnu for ung til at være oplyst om Oldtiden. Jeg har kun levet omtrent syv og tyve tusinde Aar; men min Fader, som havde fem Gange den Alder, fortalte mig, at han havde hørt af sin Fader, at Landene i Osten altid havde været bebygte og rige fremfor de andre. Han vidste af sine Forfædre, at alle Dyrslægter havde taget Begyndelse paa Ganges Bredder. Jeg for min

Deel

Deel er ikke saa forfængelig, at være af samme Tanke. Jeg kan ikke troe, at Albions Ræve, Alpernes Murmeldyr og Galliens Ulve komme fra mit Land; ligesom jeg ikke troer, at Granerne og Egerne i disse Egne nedstamme fra Indiens Palmer og Kokostræer.

Men hvor kommer vi da fra? sagde Kongen. Det veed ikke jeg, sagde Fenix. Jeg gad kun vidst hvor den deilige Prinsesse af Babylon og min beste Ven Amasan skal komme hiem. — Jeg tvivler storligen, svarede Kongen, at han med sine to hundrede Enhiørninger skulde være i Stand at trænge igiennem saa mange Hære, hver paa tre hundrede tusinde Mand. Hvorfor ikke det? sagde Amasan.

Kongen af Betika følte det Høie i dette hvorfor ikke; men han troede at det Høie allene ikke vilde være nok imod utallelige Hære. Jeg raader Dem, sagde han, at reise til Kongen af Etiopien; jeg staaer i Forbindelse med denne sorte Prins ved mine Palæstiner. Som Kongen af Egyptens Fiende, vil han være

mere end lykkelig ved at bestyrkes med Deres Forbund. Jeg kan tiene Dem med to tusinde ret ædruelige og kække Karle, og det vil kun staae til Dem selv, at hverve ligesaa mange hos det Folk, som boer eller rettere sagt hopper ved Foden af Pyrenæerne, og som kalder sig Vasker eller Vaskonjer. Send een af Deres Krigsmænd derhen paa en Enhiørning, og giv ham nogle Demanter med; der er ikke een Vaskonjer som jo forlader sit Slot, det er at sige sin Fædrenehytte, for at tiene Dem. De ere utrættelige, modige og lsierlige; De vil blive ret fornøiet med dem. Medens de ere underveis hertil, vil vi anstille Lystigheder for Dem og tillave Skibe. Jeg kan ikke vise for stor Taknemmelighed for den Tieneste De har giort mig.

Amasan nød den Lykke, at have fundet Formosante igien, og i hendes Selskab rolig at smage alle en forligt Elskovs Sødheder, som ikke give den nysfødte Elskovs Fortryllelser meget efter.

Det

Det varede ikke længe før en modig og lystig Trop Vaskonier kom dansende efter Trommen, den anden modige og alvorlige Trop Betikenser var færdig. Den gamle soelbrune Konge omfavnede med Ømhed det forlibte Par; han lod deres Skibe lade med Vaaben, Senge, Skakspil, Rødlog, Svibler, Faar, Høns, Meel og en stor Mængde Hvidelog, og ønskede dem en lykkelig Reise, en bestandig Kiærlighed og Seiervindinger.

Floden landede paa den Stranskant, hvor den Feniſiske Dido saa mange Sekler ſildigere steeg i Land, hun som siges at have været Pygmalions Syster og Sikæus Enke, at have forladt Staden Tyr, og her lagt Grund til det prægtige Kartago, ved at skære en Oxehud ud i Strimler, hvilket bevidnes af Alderdommens alvorligste Skribentere, som aldrig foere med Snak, og af de Professorer, som har skrevet for Drenge; skiøndt naar alt kommer til alt, der aldrig var nogen i Tyr, som hed Pygmalion, eller Dido eller Sikæus, som ere grundgræske Navne,

ja

ja der endog ikke var nogen Konge i Tyr til den Tid.

Det stolte Kartago var endnu ingen Handelstad. Der var ikkun nogle Numider, som tørrede Fiske i Solen. Man foer langs med Bisasene, Syrterne og de frugtbare Kyster, hvor siden Syrene var og den store Kersonesus.

Endelig naaede man den første Munding af den hellige Nilstrøm. Det var paa Pynten af dette frugtbare Land, at Kanopes Havn allerede den Gang favnede alle handlende Nasioners Skibe, uden at man vidste, enten Guden Kanope havde anlagt Stædet eller Indbyggerne havde fabrikeret Guden, om Stiernen Kanope havde givet Staden sit Navn, eller om Staden havde laant Stiernen sit; alt hvad man vidste, var at Staden og Stiernen vare ældgamle; og det er alt hvad man kan vide om Tingenes Oprindelse, af hvad Natur de end ere.

Det var der, at Kongen af Etiopien, som havde overfaret heele Egypten, saae den

over-

uovervindelige Amasan og tilbedelige Formosante at stige i Land. Han tog hin for Kampens Gud og denne for Skionheds Gudinde. Amasan overleverede ham Kongen af Spaniens Anbefalings-Breve. Kongen af Etiopien anordnede strax en herlig Høihed efter hine heroiske Tiders ubrødelige Skik. Siden talte man om at ødelægge Kongen af Egyptens tre hundrede tusinde Mand, Kongens af Indiens tre hundrede tusinde Mand, og den Skyttiske stor Kans tre hundrede tusinde Mand, som beleirede det uhyre, det stolte, det vellystige Babylon.

De to tusinde Spanier, som Amasan havde bragt med sig, sagde at de ikke havde Kongen af Etiopien nødig for at undsætte Babylon; at det var nok, at deres Konge havde befalet dem at befrie den, at de vare mere end tilstrækkelige til at udføre dette Tog.

Vaskonierne sagde, at de havde været med før, at de vilde gandske eene slaae baade Egypter, Indianer og Skytter, og at de

ikke

ikke vilde have Spanierne med, uden som Bagtropper.

De to hundrede Gangarider gave sig til at lee over deres Kameraders Paastand, og sagde, at de blot med hundrede Enhiørninger vilde jage al Verdens Konger paa Flugt. Den skiønne Formosantes kloge og fortryllende Ord stillede dem alle tilfreds. Amasan foreskillede den sorte Monark sine Gangarider, sine Enhiørninger, Spanierne, Vaskonierne og den smukke Fugl.

Alting blev snart færdigt til at marsere igiennem Memfis, giennem Heliopolis, giennem Arsinoe, giennem Petra, giennem Artemite, giennem Sora, giennem Apame for at komme til at angribe de tre Konger, og for at føre denne merkværdige Krig, mod hvilken alle de Krige, som Menneskene siden har ført, ikke har været andet end Hane- eller Gase-Kamp.

Enhver veed hvorlunde Kongen af Etiopien blev forlibt i den deilige Formosante, og hvordan han overrumplede hende medens

en

en sød Søvn havde lukt hendes store Øielaage. Man erindrer ogsaa, at Amasan, som fik dette Spektakel at see, troede at see Dag og Nat ligge hos hinanden. Man veed jo, at Amasan af Harm over denne Fornærmelse drog med eet sin Glimrende, og afhug den forvovne Negers forkeerte Hoved, og at han forjog alle Etioperne af Egypten; ere ikke disse Underverker skrevne i Egyptens Krønikers Bog? Rygtet har bekiendtgiort med sine hundrede Munde de Seiervindinger han erholdt over de tre Konger, ved Hielp af sine Spanier, sine Vaskonier og sine Enhiørninger. Han leverede den deilige Formosante i hendes Fadørs Hænder. Han befriede sin Kiæreste's heele Følgeskab, som Kongen af Egypten havde giort til Slaver. Skytternes Kan erklærede sig hans Skattekonge, og fik sit Ægteskab med Prinsesse Aldea bekræftet. Den uovervindelige og ædelmodige Amasan blev erkiendt for lovlig Arving til det Babyloniske Rige, og giorde et triumferende Indtog i Staden tilligemed Fenix, i Nærværelse af hundrede skatskyldige Konger. Hans Bryl-

lups-

lups-Høitid overgik langt den, som Belus havde anstillet. Oxen Apis stod stegt paa Bordet. Kongen af Egypten og Kongen af Indien maatte skenke for Brudeparret; og Brylluppet blev besunget af fem hundrede store Poeter i Babylon.

O Muser! som man altid anraaber i Begyndelsen af sit Verk, jeg paakalder eder først ved Slutningen. Forgieves vil man bebreide mig, at takke for Maaltidet uden at have læst tilbords. Muser! I blive ligefuldt mine Beskytterinder. Mag at forvovne Fortsættere ikke forderve med deres Fabler de Sandheder jeg har lært de Dødelige i denne tro Fortælling; saaledes som de har vovet at forfalske Kandide, l'Ingenu, og den kydske Johannes kydske Eventyrer, som en Exkapusiner har skæmmet med sine kapusinagtige Vers i de Bataviske Udgaver. Lad dem ikke saaledes forurette min Bogtrykker, som har en stor Familie paa Halsen, og knap kan skaffe sig Skrivter, Papir og Farve.

O Mu-

O Muser! stop Munden paa den vederstyggelige Cogé, Skinhelligheds Professor paa Mazarins Kollegium, som ikke har været fornøiet med Belisars og Keiser Justinians moralske Samtaler, men har skrevet lumpne Skandskrifter mod begge disse store Mænd.

Hæng en Mulekurv paa Pedanten Larcher, som uden at forstaae en Tydel af det gamle Babyloniske, uden at have reist som jeg paa Eufrats og Tigers Bredder, har havt den Uforskammenhed at paastaae, at den deilige Formosante, en Datter af den største Konge i Verden, og Prinsesse Aldee, og alle Damerne ved dette agtværdige Hof, laae for Penge hos alle Asiens Staldkarle i det store Tempel i Babylon, af Religions Grunde. Denne liderlige Karl, eders og Undseelsens Fiende, beskylder de smukke Egypterinder i Mendes for at have anvendt al deres Ømhed og Kierlighed paa Gedebukke, og gaaer selv frugtsommelig med en Reise til Egypten, for dog eengang at giøre Lykke hos Fruentimmer.

Da han ikke kiender mere til den ny end til den gamle Historie, foregiver han, i Haab at indsnige sig hos een eller anden gammel Matrone, at vor uforlignelige Ninon laae i sit firsindstyvende Aar hos Abbed Gedouin, Medlem af det Franske, samt af Antikvitets og skiønne Videnskabers Akademierne. Han har aldrig hørt tale om Abbed Chateauneuf, som han tager for Abbed Gedouin. Han kiender ligesaa lidt Ninon, som de Babyloniske Piger.

Muser! himmelske Piger! eders Fiende Larcher gaaer endnu videre; han udøser Lovtaler over Pederastie; han tør sige at alle mit Lands unge Mennesker ere opofrede til Nederdrægtighed. Han troer at redde sig selv ved at forøge de Skyldiges Tal.

Ædle og kydske Muser, som afskye uden Forskiel Pederastie og Pedanterie, beskyt mig mod Mester Larcher!

Og I, Mester Aliboron, saa kaldet Freron, forduum formeent Jesvit, I, hvis Par-

nas

nas er snart i Tuzthuset, og snart i Vinhuset paa Hiornet; J, som man har ladet vederfares saa megen Ret paa alle Europas Teatre i den skionne Komedie Skotlænderinden; J, Præsten Desfontaines værdige Søn, som hans Kiærlighed avlede med een af disse smukke Drenge, som bære et Vaaben og et Slør ligesom Venus Søn, og som svinge sig i Veiret ligesom han, skiønt de aldrig komme høiere, end til det øverste af Skorstenene; min kiære Aliboron, som jeg altid har elsket saa ømmelig, og som en heel Maaned igiennem kom mig til at lee i hin Skotlænderindes Tid; jeg anbefaler Jer min Prinsesse af Babylon; hegl den brav igiennem, at Folk maae faae Lyst til at læse den.

J skal heller ikke forbigaaes her, min Herr geistlige Avisskriver, berømmelig Talere for Konvulsionisterne, Fader for den Kirke, som Abbed Becherand og Abraham Chaumeix har stiftet; glem ikke i Jere ligesaa fromme, som veltalende og dybsindige Blade at kalde Prinsessen af Babylon kætterske, deistisk og atheistisk.

stisk. For alting stræb ved Riballier at faae det theologiske Fakultet til at fordømme Prinsessen af Babylon. I vil derved ret glæde min Boghandler, som jeg har givet denne lille Historie til Hændsel.

